

Jutri v Kosovelovem domu v Sežani slovesna akademija ob 80. obletnici ustanovitve organizacije TIGR

4

Proseška šola: pleskanja in »pomanjkljivosti«

7

Dobrodoški sprejemni center Gradina dobil nove upravitelje

15

Slovenci in Italijani napredovali v drugo fazo košarkarskega evropskega prvenstva v Španiji

19

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 6. SEPTEMBRA 2007

št. 210 (18.993) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Literatura osvobaja, literatura zavezuje

BREDA PAHOR

Uvodni slavnostni takt je bil zaigran v imenu Fulvia Tomizze in njegove literature. Bilo je, v marsikaterem oziru, davnega leta 1986, ko so bolj v domačem krogu, kot se dogaja danes, priredili prvo mednarodno literarno srečanje Vilenica. Prvenstveno je bilo posvečeno spoznavanju in združevanju sosedov na območju, ki so ga v preteklosti zaznamovala številna ločevanja. Tomizza s svojim literarnim opusom, ki se je oplajal in rasel iz različnosti, je odlično ponazarjal naravnost pobudnikov srečanja, ki je v nekaj letih preraslo začetne okvire. Če je seveda nagajenec, letos je to makedonski literarni ustvarjalec Goran Stefanovski, vizitika festivala, so teme, ki jih načenja, obenem izziv sebi in drugim ter merilo življenjskosti same pobude. Letos so se odločili za nadvse aktualno temo literarne cenzure in samocenzure v luči politične korektnosti. Pravzaprav je odnos med literaturo in politiko večna tema, ki je v različnih zgodovinskih obdobjih in drugačnih družbenih ureditvah bolj ali manj konfliktno obarvana. So obdobja, navadno krajša, prelomna, ko kultura in politika hodita z roko v roko oz. sta »vzajemni«, več pa je takih, ko sta na nasprotnih bregovih, s katerih se pogovarjata ali pa tudi ne. Literatura, kot dokazuje zgodovina, nosi v sebi močan nabo, kar ji seveda daje moč, nalaga pa tudi veliko odgovornosti. Vprašanje kdo se boji resnice literature, ki ga letos sebi in drugim zastavljajo organizatorji, pa ne leti samo na politike, takšno in drugačno oblast in na književnike, temveč na vse, saj je odnos med literaturo in politiko med glavnimi pokazatelji demokracije.

ITALIJA - Prodijska vlada je včeraj sprejela odlok o šolstvu

Z ukrepi želijo omogočiti urejen začetek šolskega leta

Hitrejši postopki proti »šolnikom-lenuhom« in ponovno celodnevni pouk

LIPICA - Včeraj otvorili 22. mednarodni festival

Vilenica zaživela

Literarna branja z 80 avtorji vse do sobote - Na odprtju tudi minister Dimitrij Rupel

LIPICA - Z včerajšnjim uradnim odprtjem (na sliki Kroma) se je slovesno začel mednarodni literarni festival Vilenica 2007. Ob prisotnosti 80 avtorjev iz

vse Evrope in uglednih gostov je bilo podeljeno tudi prvo priznanje: Marjana Kijanovska si je zagotovila stipendijo SEP, ki je namenjena ustvarjalcem iz držav iz-

ven EU. Nagajenec letošnje Vilenice, makedonski dramatik Goran Stefanovski, bo prejel priznanje v soboto.

Na 13. strani

RIM - Italijanska vlada je na včerajšnji seji sprejela odlok o šolstvu, ki vsebuje vrsto ukrepov, ki so po mnenju premiera Romana Prodijskega nujni za zagotovitev urejenega začetka novega šolskega leta. Med glavnimi novostmi je korenito skrajšanje disciplinskih postopkov proti t.i. »šolnikom-lenuhom«, ki bodo po novem lahko trajali največ 120 dni, dalje se v osnovne šole ponovno vrača celodnevni pouk s 40 urami tedensko. Kar se tiče nižjih srednjih šol, odlok zopet uvaja splošno oceno za pristojnost k državnemu izpitu, strožji bodo tudi kriteriji za določitev tega, kje naj privatisti opravljajo maturo.

Na 5. strani

Danes razprava in zaključno glasovanje o členih zakona za furlanski jezik

Na 3. strani

Manifestacija Friuli DOC v Vidmu posvečena Terski dolini, Nadiškimi dolinam in Čedadu

Na 3. strani

Na Krasu spet na delu »neznani mazači«

Na 12. strani

Na Tržiškem policisti aretirali devet preprodajalcev mamil

Na 14. strani

OPČINE - Včeraj prvi delovni dan v okviru seminarja za šolnike

Predavanja za profesorje nižjih in višjih srednjih šol

OPČINE - V prostorih Nižje srednje šole Srečka Kosovela na Opčinah je včeraj potekal prvi delovni dan v okviru 42. jesenskega seminarja za slovenske šolnike v Italiji. Včerajšnja predavanja so bila namenjena profesorjem nižjih in višjih srednjih šol, ki so se porazdelili po sedmih ciljnih skupinah. Ob tej priložnosti so nekatere slovenske založbe predstavile svoje novosti na področju učbenikov slovenščine in zgodovine. Slednji so bili na ogled tudi na priložnostni razstavi, ki je pritegnila precejšnjo pozornost.

Na 6. strani

TRST - Zakon za ovrednotenje furlanskega jezika v šesti komisiji deželnega sveta

Polovica členov zakona odobrena z manjšimi popravki

Danes nadaljevanje in predviden zaključek razprave z glasovanjem o preostalih členih

Predvidevanja, da se bo razprava o zakonu za ovrednotenje furlanskega jezika v šesti komisiji deželnega sveta zaključila včeraj, se niso uresničila. Na dnevnem redu sta bila razprava in glasovanje o posameznih členih, do večernih ur pa jih je komisija uspela izglasovati 14, torej dobro polovico. Glasovanje o preostalih členih se bo nadaljevalo danes ob 14. uri in se bo skoraj gotovo zaključilo v nekaj urah, saj so šla najbolj kočljiva vprašanja, tista, ki so vzbujala največ pomislekov, kot kaže, že mimo.

Kot smo že pisali so bila nekatera nesoglasja glede vprašanj šolstva, oziroma postopkov uvajanja fiurlanskega jezika v šole, nadalje pa perimetracija teritorija, na katerem naj bo v veljavi deželni zakon 15. Prva dva člena, ki govorita o ciljih in principih zakona, sta šla skozi z manjšimi popravki svetnikov večine in opozicije, prav tako člen 3, v katerem je govor o teritoriju, na katerem bo zakon veljal. Tu je bil sprejet popravek, po katerem bodo v roku enega leta občinski sveti posameznih občin odločali, ali naj njihov teritorij sodi v zakon ali ne. Glede uvažanja furlanskega jezika v šole, tudi kar zadeva poučevanje drugih predmetov, bo prepuščena avtonomija samim šolam, ki bodo morale skupaj s starši preveriti, ali za to obstaja zadosten interes. Manjše spremembe je doživel tudi peti člen, ki govori o uradni pisavi, ki bo lahko doživela spremembe v dogovoru z univerzama v Vidmu in Trstu, podpora dežele pa je bila v tm smislu okrepljena. Poleg tega bodo lahko deležne javne podpore tudi druge krajevne variante furlanskega jezika. Rok, v katerem se morajo razne javne ustanove prilagoditi zakonu, pa je bil podaljšan na štiri leta. Tem popravkom je sledila še vrsta manjših in bolj tehničnega značaja.

Komisija je kljub odobritvi členov vsekakor pustila odprtih še nekaj vprašanj, z obvezo, da se vanje poglobi pred razpravo v deželnem svetu, ki je napovedana za konec septembra. Predstavniki desnice so v razpravi o členih v glavnem izražali nesoglasja, pri čemer je bil najbolj kategoričen tržaški predstavnik, medtem ko so bili Furlani razumljivo bolj zadržani. Vprašanje, ki je glede razprave v deželnem svetu ostaja odprto je, kaj bo naredila Severna liga. Sodeč po dosednji držji je od nje pričakovati bolj kategorične in ekstremne tone v prid rabe furlanščine.

Šesta deželna komisija je včeraj odobrila 14 členov zakona na skupnih 27

KROMA

VIDEM - Enogastronomska manifestacija bo potekala od 13. do 16. septembra

Friuli DOC bo letos v znamenju Terske doline, Nadiških dolin in Čedadada

VIDEM - Letošnja izvedba popularne enogastronomske manifestacije Friuli DOC bo nosila naslov »Griči, gradovi in obmejni ljudje« in bo v posvečena Nadiškim in Terski dolini ter mestu Čedad. Manifestacija, letos že 13. po vrsti, se bo odvijala po centralnih ulicah in trgih Vidma od 13. do 16. septembra.

Gre nedvomno za eno neuspešnejših in najbolj množičnih tovrstnih pobud v deželi, saj ob tej priložnosti preplavijo furlansko prestolnico desetisoči obiskovalci iz naše in sosednjih dežel. Friuli DOC pa je tudi in morda predvsem vitrina za deželno enogastronomsko ponudbo, promocijo raznolikih tradicionalnih okusov in vrhunskih vin.

Manifestacijo so uradno predstavili včeraj v Vidmu, kjer sta letošnji program orisala župan Sergio Cecotti in občinski odbornik za turizem Luciano Gallerini. Med drugim sta izrazila zadovoljstvo, da letošnja tema manifestacije nudi možnost promocije obmejnih krajev in ljudi, saj bodo v ospredju Nadiške doline, Terska dolina in Čedad. Na predstavitvi pa so bile orisane še druge letošnje novosti, med katere sodi prisotnost Cristine Chiabotto, ki je bila leta 2004 izvoljena za miss Italije. Za letošnjo izdajo bo izboljšana tudi logistika, saj bo zaradi velikega navala obiskovalcev na razpolago veliko parkirišče videmskega nogometnega stadiona, ki bo s posebnimi avtobusnimi linijami stalno povezano s starim mestnim jedrom.

Doslej se je na manifestacijo prijavilo kakih 200 razstavljalcev, ki bodo kioske postavili na 11 tisoč kvadratnih metrih površine. Poleg tega bodo seveda vključene v ponudbo gostilne in restavracije videmskega mestnega jedra. Ob enogastronomski ponudbi bo še vrsta kulturnih pobud in športnih dogodkov. Med drugim bo na raznih lokacijah na ogled kar petnajst razstav, napovedanih je več koncertov, seminarjev in kulturnih dogodkov, posebna pozornost pa bo namenjena najmlajšim obiskovalcem.

Na centralnem trgu Venerio bo večina prostora namenjena Terski in Nadiškim dolinam, okrog stolnice bo prostor namenjen Karniji, na trgu 1. maja bodo prisotne dobrote iz avstrijske Koroške in Štajerske, medtem ko bodo specialitete iz lagune in Tržaške na voljo na trgu Garibaldi.

Zelo obiskana videmska manifestacija bo tokrat ugodna vitrina tudi za enogastronomijo in kulturo Beneške Slovenije. Na fotografiji pogled na Tersko dolino

NM

CELOVEC - Koroški deželni glavar zastruje ofenzivo proti islamu

Haider vztraja pri prepovedi mošej, minaretov in naglavnih rut

CELOVEC - Deželni glavar avstrijske Koroške Jörg Haider vztraja pri zahtevi po prepovedi gradnje mošej in minaretov, ki jo je prvič izrazil konec avgusta. Postavitev "vidnih znamenj oblasti", kot je označil minarete, naj bi onemogočili s spremembo ustreznih deželnih zakonov na avstrijskem Koroškem. Medtem Haider zahteva tudi prepoved nošenja naglavnih rut "kot religioznega simbola". Večina avstrijskih strank ne podpira Haiderjevih zahtev, s prepovedjo gradnje mošej pa se strinja slaba večina Avstrijcev.

Haider je prvič zahteval prepoved gradnje mošej in minaretov na Koroškem 26. avgusta. Kot je takrat zapisal v izjavi za javnost, naj bi cilj dosegli z zaostrojitvijo deželnih zakonov glede gradnje in načrtovanja občin. Zahtevo je deželni glavar med drugim utemeljil tako, da ne želijo "vojne kultur in radikalno islamističnih tendenc." Dan zatem je še pojasnil, da muslimanom ne želi onemogočati izražanja vere in da jim bodo seveda omogočili urejanje molilnic. Vendar pa ne morejo dovoliti postavitve mošej in minaretov, ki naj bi bili "vidna znamenja oblasti" v krščanski Evropi.

Svoje zahteve je Haider v ponedeljek razširil še s pobudo za prepoved nošenje naglavnih rut "kot religioznega simbola". Ta prepoved naj bi veljala, razen če se ruta nosi "iz folklornih razlogov", je dejal deželni glavar in kot zglede navedel zakonska določila o prepovedi prekrivanja obraza, kakršna veljajo na Nizozemskem. Ob tem je Haider še napovedal, da bo njegovo Zavezništvu za prihodnost Avstrije (BZÖ) predloge za zaostrojitve zakona o gradnji in na-

črtovanju občin z namenom, da se prepreči gradnja mošej in minaretov, vložilo na naslednji seji deželnega zbora avstrijske Koroške. Haiderjeve zahteve doslej v avstrijski javnosti še niso sprožile večjih razprav, največje avstrijske stranke, socialdemokrati (SPÖ), ljudska stranka (ÖVP) in Zeleni pa so jih zavrnile.

Haiderjeve zahteve pa slabi večini avstrijskega prebivalstva očitno niso povsem tuje. Kot je pokazala raziskava javnega mnenja, ki jo je objavil tednik Profil, naj bi se 55 odstotkov vprašanih izreklo proti novim mošejam v Avstriji, 14 odstotkov ni želelo odgovoriti, le 35 odstotkov anketirancev pa nima nič proti novim islamskim verskim hramom.

Po podatkih s popisa prebivalstva iz leta 2001 v Avstriji živi okoli 340.000 ljudi islamske veroizpovedi, od katerih jih je imelo 96.052 avstrijsko državljanstvo. Delež muslimanov znaša v celotnem avstrijskem prebivalstvu 4,2 odstotka, pri čemer je z 8,4 odstotka najvišji na Predarlškem, sledi Dunaj s 7,8 odstotka. Na avstrijskem Koroškem je leta 2001 navedlo islam kot veroizpoved 10.940 ljudi oziroma 2,0 odstotka prebivalstva.

Islam je v Avstriji od leta 1912 uradno priznana veroizpoved, potem ko je takratna Avstroogrska monarhija leta 1908 priključila BiH, ki jo je zasedla leta 1878. Število muslimanov se je močno povečalo od 60. let minulega stoletja, ko so se v Avstriji začeli naseljevati tuji delavci, predvsem iz Turčije in republik nekdanje Jugoslavije. Za otroke islamske veroizpovedi je na avstrijskih šolah zagotovljen verouk, po državi pa je postavljenih več mošej in vrsta molilnic. (STA)

DEŽELA - Prošnje

Priznanje primarnih ustanov manjšine

TRST - Služba za jezikovne in kulturne identitete ter za rojake v tujini Osrednje direkcije za šolstvo, kulturo, šport in mir, vabi ustanove in združenja, ki želijo pridobiti priznanje kot ustanova primarnega pomena za slovensko manjšino oziroma željo potrditi dosedanje priznanje tudi v prihodnjem finančnem letu 2008, naj predložijo prošnjo do 15. septembra 2007. K prošnji je treba priložiti ustrezno dokumentacijo v smislu 10. člena z odlokom Predsednika Dežele FJK št. 253/2005 razglašenega pravilnika.

Pravilnik in informativna polja, ki jo je treba izpolniti in skupaj z drugimi dokumenti priložiti k zgoraj navedeni prošnji, sta na razpolago na deželnem uradnem spletišču, »www.regione.fvg.it«, v predalu »Società, cultura, sport« pod geslom »News«. Na razpolago je dvojezična, v italijanščini in slovenščini napisana verzija informativne pole.

VREME

Marsikje že prvi sneg

SALZBURG - V avstrijski zvezni deželi Salzburg je po drastičnem padcu temperature v gorah zapadel prvi sneg. Višjeležečih predelih je zapadlo 30 centimetrov novega snega, meja sneženja se je spustila na tisoč metrov nadmorske višine, na nekaterih cestah pa je bila obvezna uporaba snežnih verig. Meteorologi za danes napovedujejo padavine po vsej državi, ki bi lahko privedle tudi do poplavl.

Sneg je pobelil tudi vrhove v Spodnji Avstriji in na Južnem Tirolskem v Italiji, v dolinah pa se je temperatura spustila na nič stopinj Celzija. Čeprav je za začetek septembra nenavadno mrzlo, pa meteorologi pravijo, da temperature niso rekordno nizke. O prvem snegu poročajo tudi iz Srbije. Na Kopaoniku je bila snežna odeja včeraj dopoldne debela pet centimetrov. Pobelili so se tudi hribi v okolici Glamoča in vrhovi Vlašića in Jahorine v BiH.

ŠOLSTVO - Italijanska vlada včeraj sprejela odlok z vrsto ukrepov

Po novem tudi hitrejši disciplinski postopki proti »šolnikom-lenuhom«

Za Prodijsa so bili ukrepi nujni za zagotovitev urejenega začetka šolskega leta - Vrača se celodnevni pouk

RIM - Italijanska vlada je včeraj sprejela odlok z vrsto ukrepov, ki so bili po besedah premiera Romana Prodijsa nujni za zagotovitev urejenega začetka novega šolskega leta 2007-2008. Med glavnimi ukrepi, ki jih vsebuje omenjeni odlok, je pospešitev disciplinskih postopkov proti t.i. »šolnikom-lenuhom«, kot se jih je oprijel vzdevek, se pravi proti šolnikom, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, ki izostajajo od pouka oz. so krivi za prestopke proti dostojanstvu šole ali učencev. Trenutno taki disciplinski postopki po besedah ministra za šolstvo Giuseppeja Fioronija trajajo tudi več kot poldrugo leto, po novem pa bodo lahko trajali največ 120 dni. V slučaju suma, da je določen šolnik storil hudo dejanje, ga lahko ravnatelj ali deželni šolski ravnatelj tudi predhodno suspendira.

Druga novost je ponovna uvedba celodnevnega pouka v osnovnih šolah, ki bo trajal 40 ur tedensko vključno s časom za kosilo. Z akcijskim načrtom bodo omogočili načrtovanje na podlagi zahtev teritorija, pri čemer bodo k sodelovanju povabili deželne in krajevne uprave. Cilj je tudi razširitev celodnevnega pouka na osnovne šole na jugu države, kjer je taka oblika pouka še vedno malo uveljavljena.

Novosti zadevajo tudi privatiste, ki želijo opraviti državni izpit. Slednji bodo morali prošnjo z navedbo izbrane občine in šole nasloviti na pristojni šolski urad dotične dežele, ki bo potem odločil, kje lahko opravljajo maturo. Poleg tega bodo na nižjih srednjih šolah ponovno uvedli oceno o prepustitvi dijakov tretjega letnika k maturi. Bolj kot strogosti je to stvar resnosti, je dejal minister Fioroni, spričo dejstva, da preko 40 odstotkov italijanskih nižješolcev na državnem izpitu izdela z oceno zadostno.

Zadnja novost zadeva stroške za plačevanje tistih suplentov, ki bodo poklicani v službo, da nadomestijo šolnike na porodniškem dopustu. Doslej so bili ti stroški v breme šol, zdaj pa bo plačevanje suplentov prevzelo ministrstvo za gospodarstvo in finance.

Po mnenju ministra Fioronija bodo ti ukrepi omogočili, da bo novo šolsko leto steklo v znamenju večje gotovosti, šola pa bo morala po njegovih besedah postati resnejša. Premier Prodi, ki je včeraj na učence in učitelje tudi naslovil poslanico ob začetku novega šolskega leta, pa je poudaril pomen izobraževanja v moderni državi. Šolniki in njihovo delo, je poudaril Prodi, so temeljnega pomena za zagotovitev uspešne in civilizirane prihodnosti.

Za premiera Prodijsa in ministra Fioronija so sprejeti ukrepi nujni za zagotovitev urejenega začetka novega šolskega leta

ANSA

OBISK - Novi izraelski predsednik na prvem obisku v tujini

Peres: Odnosi med Italijo in Izraelom nikoli tako dobri

Predsednika Giorgio Napolitano in Šimon Peres

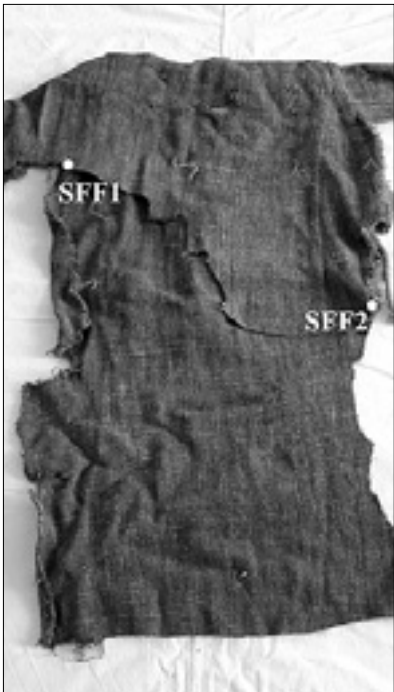
ANSA

RIM - Od včeraj se mudi na obisku v Rimu novi izraelski predsednik Šimon Peres. Gre za njegov prvi obisk na tujem, odkar je postal državni poglavar. Včeraj se je Peres sešel s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom in z ministrskim predsednikom Romanom Prodiem, danes pa ga bo v Vatikanu sprejel papež Benedikt XVI.

»Med Italijo in Izraelom obstaja resnično prijateljstvo: odnosi med našima državama niso bili nikoli tako dobri kot s Prodijsvo vlado,« je dejal Peres ob koncu dolgega pogovora z italijanskim premierom. S tem je očitno hotel odpraviti vsak dvom glede stanja bilateralnih odnosov, potem ko Prodi v nedavni izjavi dejal, da je za doseg miru na Bližnjem vzhodu potrebno pridobiti sodelovanje ne le palestinskega predsednika Mahmuda Abasa, ampak tudi Hamasa. V središču pogovorov med Peresom in italijanskimi gostitelji so kajpak bile priprave na novembrsko konferenco o bližnjevzhodnem vozu v Washingtonu.

FIRENCE - Falzifikat v cerkvi sv. Križa

Kuta ni pripadala sv. Frančišku Asiškemu

FIRENCE - Pospeševalnik najmanjših delcev jedrskega laboratorija za preučevanje kulturnih dobrin (LABEC) iz Firenc je omogočil razkrinkanje zgodovinskega falzifikata. Gre za redovniško kuto, ki so jo doslej hranili v cerkvi sv. Križa v Firencah, češ da je pripadala sv. Frančišku Asiškemu. Datiranje s pomočjo ogljikovega izotopa ogljik 14 je namreč pokazalo, da je volna, iz katere je kuta narejena, vsaj 80 let premlada, da bi jo lahko nosil sv. Frančišek.

Analizo so izvedli na prošnjo frančiškanov iz Firenc. Zajela je še druga dva predmeta, ki naj bi po izročilu prav tako pripadala sv. Frančišku. Gre za redovniško kuto in za blazino, ki ju hranijo v Cortoni. Radioaktivno datiranje je v tem primeru ugotovilo, da je starost obeh predmetov »pravišnja«. Raziskavo so predstavili včeraj na znanstvenem simpoziju v Firencah.

ZARADI DOLGOV

Trgovec je hlinil ugrabitev

PAVIA - Naposled se je izkazalo, da 37-letni trgovec Paolo Friggi iz Bereguardo pri mestu Pavia ni bil ugrabljen, pač pa da je hlinil ugrabitev. Kot smo svoj čas poročali, je moški izginil v ponedeljek okrog 4. ure zjutraj, ko je bil namenjen v svoj bar s tobačno prodajalno v kraju Motta Visconti. Njegova mati je iz Friggijevega mobileta ob 4.20 dobila sms sporočilo, da je sin ugrabljen in da ugrabitelji zahtevajo 500 tisoč evrov za njegov odkup.

Minulo noč pa je prišlo do nepričakovanega razpleta. Friggi je ustavil karabinjersko izvidnico, rekoč, da je zbežal hudodelcem. Na poznejšem zaslišanju pa je priznal, da je vse skupaj sam insceniral, da bi se skušal rešiti okrog 700 tisoč evrov visokega dolga, ki si ga je nakopal z razkošnim življenjem. Dva dneva lažne ugrabitve je trgovec preživel na neki zapuščeni kmetiji.

Včeraj zjutraj se je Friggi lahko vrnil domov k življenjski partnerici, nekajletni hčerki ter k staršem. Vse je prosil za odpusčenje. Moški tvega sodno prijavo zaradi hlinjene ugrabitve.

SRČNA KAP Umrl je showman Gigi Sabani

GIGI SABANI

RIM - Minuli torek je v poznih večernih urah umrl televizijski voditelj Gigi Sabani. Nahajal se je na domu sestre Isabelle v Rimu, ko ga je zadela srčna kap. Star je bil 54 let. Kot je povedala sestra, ga je ves dan bolela leva roka in se je sploh počutil slabo. Okrog 20. ure ga je pregledal zdravnik. Menil je, da je Sabani le pretrujen. Dve uri pozneje pa mu je odpovedalo srce. Sabani je prvič nastopil na televiziji leta 1979. Uveljavil se je kot imitator, potem pa kot voditelj oddaj. Leta 1995 je bil vpleten v preiskavo o domnevnih spolnih izsiljevanjih, ki ga je hudo prizadela.

Evropska centralna banka

5. septembra 2007

valute	evro	
	povprečni tečaj	
	5.09	4.09
ameriški dolar	1,3588	1,3580
japonski jen	157,11	156,84
kitajski juan	10,2585	10,2525
ruski rubel	34,9090	34,8980
danska krona	7,4489	7,4487
britanski funt	0,67600	0,67520
švedska krona	9,3948	9,3890
norveška krona	7,9105	7,9290
češka krona	27,640	27,645
švicarski frank	1,6462	1,6466
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	255,75	255,67
poljski zlot	3,8225	3,8243
kanadski dolar	1,4329	1,4305
avstralski dolar	1,6553	1,6466
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,3248	3,3042
slovaška krona	33,781	33,764
litovska litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6987	0,6971
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska krona	87,87	88,40
turška lira	1,7717	1,7760
hrvaška kuna	7,3216	7,3210

Zadružna Kraška banka

5. septembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3756	1,3474
britanski funt	0,6836	0,6679
švicarski frank	1,6696	1,6289
japonski jen	160,7610	152,9190
švedska krona	9,6303	9,1697
avstralski dolar	1,6998	1,6281
kanadski dolar	1,4579	1,4024
danska krona	7,5917	7,3056
norveška krona	8,1272	7,7307
madžarski florint	262,0617	249,2782
češka krona	28,33612	26,95387
slovaška krona	34,6081	32,9199
hrvaška kuna	7,50402	7,13797

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

5. septembra 2007

valute	evro	
	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3790	1,3450
britanski funt	0,6862	0,6693
danska krona	7,561	7,375
kanadski dolar	1,4511	1,4154
japonski jen	159,68	155,75
švicarski frank	1,6707	1,6295
norveška krona	8,020	7,822
švedska krona	9,540	9,305
avstralski dolar	1,6772	1,6359
hrvaška kuna	7,57	7,03

Banca di Cividale
BANCAGRICOLA KMEČKA BANKA

Milanski borzni trg

5. septembra 2007

Indeks MIB 30: -2,33		
delnica	cena €	var. %
ALITALIA	0,819	-1,05
ALLEANZA	9,28	-2,00
ATLANTIA	23,89	-1,44
BANCA ITALESE	16,8	-5,45
BANCO POPOLARE	17,67	-2,39
BPMS	4,565	-1,68
BPM	10,5	-3,45
CAPITALIA	6,795	-3,29
ENEL	7,35	-2,05
ENI	24,84	-1,39
FIAT	19,51	-3,80
FINMECCANICA	21,11	-2,90
GENERALI	29,74	-1,62
IFIL	7,17	-2,67
INTESA	5,385	-2,96
LOTTOMATICA	25,99	-2,88
LUXOTTICA	25,34	-1,55
MEDIASET	7,665	-1,66
MEDIOBANCA	15,49	-1,89
MEDIOLANUM	5,275	-3,81
PARMALAT	2,6075	-3,35
PIRELLI	0,814	-2,75
SAIPEM	26,94	-2,60
SNAM	4,325	+0,02
STMICROELEC	12,81	-1,38
TELECOM ITA	2,055	-2,56
TENARIS	16,78	-1,86
TERNA	2,55	-1,28
UBI BANCA	18,5	-2,58
UNICREDITO	6,08	-3,69

Podružnica Trst

Ljubljanska banka
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

SEMINAR ZA ŠOLNIKE - Včeraj na Opčinah predavanja za profesorje nižjih in višjih srednjih šol

Problemi pouka italijanščine na italijanskih šolah v Sloveniji

O tem je predaval Sergio Crasnich - Italijanščina se poučuje kot materni jezik, čeprav je populacija raznolika

Italijanščina se na šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji poučuje kot prvi oz. materni jezik, vendar iz tega izhajajoče metode poučevanja ne odговarjajo več precej spremenjeni narodnostni in jezikovni sliki teh zavodov. Od tod težave in poskusi, da bi prišli do posodobitve učnih programov in didaktike. Tudi o tem je bil govor na včerajšnjem prvem delovnem dnevu v okviru 42. jesenskega seminarja za slovenske šolnike v Italiji. Na Nižji srednji šoli Srečka Kosovela na Opčinah so se včeraj dopoldne zbrali profesorji nižjih in višjih srednjih šol, ki so imeli na voljo sedem ciljnih skupin. Ena od teh je bila namenjena profesorjem italijanščine, ki so prisluhnili Sergiu Crasnichu, svetovalcu Zavoda Republike Slovenije za šolstvo za italijanščino kot prvi jezik na italijanskih šolah v Sloveniji, ki je v okviru seminarja nastopil prvič.

Predavatelj je orisal kontekst, v katerem italijanske šole v Sloveniji delujejo, probleme, s katerimi se srečujejo pri poučevanju italijanščine in perspektive oz. možne rešitve. Šole z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji delujejo v glavnem v mestnih jedrih Kopra, Izole in Pirana (z nekaterimi podružnicami v okolici) ter se delijo na otroške vrtce, osnovne šole (v Sloveniji osnovna šola traja devet let) in tri srednje šole (gre za zavode, enake našim višjim srednjim šolam, a s štirimi leti trajanja namesto petih). V prvih desetletjih po drugi svetovni vojni so beležile znatno nazadovanje pri vpisih s posledičnim ukinitvijo oz. združevanjem šol, od 80. let prejšnjega stoletja naprej pa beležijo povečanje in utrditev števila vpisov, pri čemer je zaznavna prisotnost neitalijanskih učencev, ki prihajajo iz drugih jezikovnih okolij. Današnja slika kaže, kako je učencev iz popolnoma italijanskih družin malo, prevladujejo otroci iz narodnostno mešanih družin (slovensko-italijanskih ali pa, kjer en partner pripada italijanski narodnosti, drugi pa kaki drugi narodnosti iz bivše Jugoslavije) ali pa iz popolnoma neitalijanskih družin (slovenskih, hrvaških idr.). Kljub temu je italijanščina na teh šolah obravnavana kot materni jezik. Pouk italijanskega jezika zaradi tega obsega za tretjino več ur kot pouk slovenskega jezika (slednji je obravnavan kot drugi jezik), vendar ima Crasnich vtis, da te ure niso vedno najboljše izkoriščene. Čeprav učenci ne obvladujejo dobro italijanščine, uradni sistem ne predvideva tečajev prilagajanja, to delajo šolniki na svojo roko. Prav tako ne upoštevajo obvladovanja jezika oz. jezikovnih kompetenc uradne izpitne preizkušnje ob koncu šolanja. Pri tem je Crasnich tudi predstavil vsebino izpitov italijanskega jezika za leto 2007.

Iz vsega tega izhaja želja po posodobitvi tako učnih programov kot didaktike. Pri ZRSŠ so že pripravili nekaj predlogov, ki pa jih mora še preučiti pristojni strokovni svet. Srž teh predlogov je poskus medpredmetnega sodelovanja za splošno izboljšanje kompetenc na podlagi izkušenj v drugih evropskih, zlasti skandinavskih državah. Glede italijanskih šol se predlaga tudi analiza učnih programov, ki veljajo v Italiji. Potrebno bi bilo poskusiti ugotoviti način, kako poučevanje čimbolj približati dejanskim kompetencam učenca.

Ob vsem povedanem se človeku kar vsiljuje misel, da marsikaj, kar je predavatelj povedal o italijanščini na italijanskih šolah v Sloveniji, velja tudi za vprašanje poučevanja slovenščine na slovenskih šolah v Italiji, saj se oba sistema po Crasnichovih besedah zrcalita. Vendar je predavatelj pri tem prepričan, da čeprav ni bila doslej opravljena nobena primerjalna raziskava, bi učenci slovenskih šol v Italiji opravili izpit iz italijanščine boljše od učencev italijanskih šol v Sloveniji.

Ivan Žerjal

Predavanje Sergia Crasnicha je bilo namenjeno profesorjem italijanščine na naših šolah

KROMA

SEMINAR ZA ŠOLNIKE - Učbeniki za slovenščino in zgodovino

Novosti slovenskih založb

Razstava učbenikov, delovnih zvezkov in drugega gradiva je naletela na precejšnje zanimanje

Včerajšnji prvi delovni dan v okviru 42. jesenskega seminarja za slovenske šolnike v Italiji je dal profesorjem nižjih in višjih srednjih šol priložnost, da se seznanijo z novostmi slovenskih založb na področju učbenikov slovenskega jezika in literature, pa tudi zgodovine. Menda se je prvič zgodilo, da so nekatere slovenske založbe poskrbele za razstavo svojih najnovejših publikacij (na sliki KROMA), ki je naletela na precejšnje zanimanje naših šolnikov, za kar smo se prepričali tako pri slednjih kot pri predstavnikih založb. Na ogled so bile knjige, učbeniki in delovni zvezki Državne založbe Slovenije, Mladinske knjige ter založb Modrijan, Obzorja in Ro-

kus Klett. Pa ni šlo samo za knjige, saj so si profesorji lahko ogledali tudi razstavljene zgoščenke in avdiovizualno gradivo, poleg tega so jih predstavniki založb v dveh skupinah (eni za profesorje nižjih, drugi pa za profesorje višjih srednjih šol) tudi bolj poglobljeno seznanili z novimi učbeniki s pomočjo predavanj in delavnic.

Poleg predstavitve novosti slovenskih založb in skupine, posvečene italijanščini kot prvemu jeziku na italijanskih šolah v Sloveniji, o kateri poročamo na drugem mestu, je bilo včeraj na NSŠ Srečka Kosovela na Opčinah na voljo profesorjem še pet drugih ciljnih skupin na temo posodabljanja učnih načrtov

in preverjanja znanja, vrednotenja zmožnosti govora pri pouku angleščine, glasbenih podob, spodbujanja sprememb v šolah in retorike za pedagoške delavce.

Danes se bo seminar nadaljeval v Gorici, kjer se bodo v prostorih Osnovne šole Otona Župančiča ob 9. uri zbrali vzgojitelji in učitelji iz vrtcev in osnovnih šol z Goriškega in iz Benečije. Jutri pa se bo seminar vrnil na Opčine, kjer bodo, vedno z začetkom ob 9. uri, na NSŠ Srečka Kosovela predavanja za vzgojitelje, na OŠ Franceta Bevka pa predavanja za učitelje. Z jutrišnjim dnevom se bo 42. jesenski seminar za slovenske šolnike v Italiji tudi zaključil. (iž)

Srečanje Slovenske komponente LD

Deželna skupščina slovenske komponente Levih demokratov se bo sestala v petek, 7. septembra, ob 20.30, na seдеžu Društva SKD Igo Gruden v Nabrežini (Nabrežina, 89). Govor bo o Demokratski stranki ter o volitvah državnega in deželnega tajnika. Uvodno poročilo bo podal deželni koordinatorski SKLD Igor Dolenc. Na srečanju bo prisoten podtajnik v italijanski vladi Miloš Budin.

Nov župnik pri Sv. Jakobu

Šentjakobsko župnijo je prevzel 50-letni Roberto Rosa, ki bo nasledil msgr. Mariu Pencu. Slednji jo je vodil od 1. januarja 1983. Roberto Rosa je po rodu iz Milja in je nazadnje služboval v župniji sv. Terezije Deteta Jezusa v Ul. Matteotti, bil je tudi dekan pri Sv. Vincenciju. Istočasno je škof Evgen Ravignani imenoval redovnika evharistina Giuseppe Bortolata za župnika v cerkvi sv. Marka Evangelista ter duhovnika Paola Iannacconeja za župnijskega upravitelja v župniji sv. Terezije Deteta Jezusa. Iannaccone je direktor središča mladinske pastoralne in sodirektor župnijskega tednika Vita Nuova.

Povzročila škodo in zbežala

Ko so jo mestni redarji ustavili, je vneto zatrjevala, da sploh ni kriva tega, kar ji očitajo. Nedorodnost je prisegala na svojih otrocih. Vendar se je izkazalo, da otrok sploh nima in na koncu, ko so prišle priče in ko so ji postregli z dokazi, je le priznala, da je odgovorna za škodo na avtomobilu, ki je bil parkiran v Ul. Reni. Avtomobilistka, 75-letna Tržačanka, je med vzvratno vožnjo, ko je s svojim peugeotom zapuščala parkirno mesto v Ul. Reni, nekajkrat udarila v sosednjo škodo octavio, ter mirno odpeljala. Njeno početje pa je opazil neki za prireženim stražnikom, zabeležil si je registrsko tablico in obvestil mestno policijo. Agenti so jo začeli iskati bodisi v bližini stanovanja kot v sosednjih ulicah. Ko se je okrog polnoči naposled le prikazala, so jo takoj ustavili. Brez potrebe si je nakopala skoraj 300 evrov globe: 39 evrov bo morala plačati zaradi neokretnega manevra, 259 evrov pa zato, ker je zbežala.

Prosil za politično zatočišče

Predvčerajšnjim popoldne je podčastnik mestne policije doživel neobičajno srečanje: v Ul. Rossini ga je ustavil okrog 30 let star moški in mu v slabih angleščini skušal razložiti, da je turški državljani kurdske narodnosti in da bi rad zaprosil za politično zatočišče v Italiji. Neznanca so najprej odpeljali v urad sodne policije, kjer so na podlagi prstnih odtisov preverili, ali je že imel opravka s pravico, bodisi v Italiji kot v tujini. Zatem so ga pospremili v inštitut Teresiano v Istrski ulici, kjer so mu nudili oskrbo in kjer je prebil noč. Kot veleva zakon, je bil pod stalno kontrolo, včeraj jutraj pa so ga izročili agentom na kvesturi, kjer so imeli na razpolago prevajalca.

Omejitev na cesti za Gročano

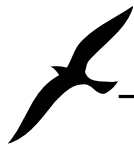
Ob vaški šagri v Gročani bodo od 7. do 9. septembra uvedli omejitve na pokrajinski cesti za vas, in sicer enosmerno izmenično vožnjo ter prepoved parkiranja na obeh straneh poti. Hitrost pa ne bo smela presegati 30 km na uro.

Popravek

V včerajšnji članek o zborovanju v Ljudskem domu v Trebčah se je vrnila neljuba napaka. Računalniški skratelj jo je tako zagodel, da je odvetnik Robi Corbo postal orbo. Prizadetemu in bralcem se opravičujemo.

Popravek

V šolskih vesteh smo obvestilo didaktičnega ravnateljstva pri Sv. Ivanu pripisali ravnateljstvu pri Sv. Jakobu. Vsekakor smo napako v obvestilih že odpravili!

PROSEK - Poslopje osnovne šole Avgusta Černigoja

Sedemkrat prepleskani pritlični prostori osnovne šole

V prvem in drugem nadstropju pa oluščten omet, razpoke in poškodovana stranišča

Šole v tržaški občini niso vse enake. Vsaj kar se pleskanja prostorov tiče, ne. Medtem ko so morali starši otrok bazovske osnovne šole Primoža Trubarja - kot leto prej starši učencev trebenske šole - kar sami prepleskati učilnice, da bodo prihodnji teden z novo svežino sprejele prihod domačih osnovnošolcev, so pritlične prostore osnovne šole Avgusta Černigoja na Proseku prepleskali delavci podjetja, ki mu je tržaška občinska uprava poverila dela na šoli. A teh prostorov niso prepleskali enkrat samkrat, temveč kar... sedemkrat (!).

Vhod, veža, jedilnica in hodnik so bili včeraj svetlo zelenkaste barve, do konca preteklega tedna pa so imeli drugačen, bolj turoben videz. Delavci so bili namreč pobarvali zidove (-do višine nekaj več kot dveh metrov) s temno antracitno sivo barvo. Vhod je bil bolj podoben temnici za razvijanje filmov, kot pa primerno svetlemu šolskemu prostoru.

Ko je pretekli petek tržaški občinski svetnik Levih demokratov Stefano Ukmar obiskal šolo, da bi preveril potek obnovitvenih del, je ob pogledu na tisto sivo temino presenečeno obstal. Takoj je posegel pri pristojnem občinskem uradu za javna dela, zatem še pri županu Robertu Dipiazzu. V eni uri mu je telefonsko uspelo prepričati občinske upravitelje, da gre šolske prostore pobarvati v primernejših svetlih tonih.

Potem ko so bili delavci pritličje poprej že trikrat prepleskali z antracitno barvo, da se je le-ta primerno »prijela«, so morali zidove četrtič prebarvati z belo, da bi najprej omilili učinek temne barve, zatem pa še - petič - s svetlo zeleno barvo. Toda: nastala zelenkasta barva se ni ujemala s predhodno temno, vojaško zeleno barvo zidov na hodniku. Zato je bilo potrebno zidove še dvakrat prepleskati, da so postali vsi lepo svetlo zeleni.

Kdo je naročil pleskanje s sivo antracitno barvo, ostaja tajnost. Nobena skrivnost pa ni, da je stal poseg »nekoliko več« od predvidenega (in mnogo, mnogo več od udarniškega pleskanja na bazovski šoli...)

Ampak: sedanji lepi videz pritličja proseške osnovne šole naj ne vara. Prvo in drugo nadstropje ponujata povsem drugačno, bolj klavirno podobo. Okrepljena ekipa čistilk si sicer od ponedeljka dalje pridno prizadeva, da bi bile učilnice in drugi šolski prostori do začetka pouka pripravljeni lepo spreje-

ti učence in učitelje, a kaj ko razpok po zidovih in po stropu ter oluščtenega ometa ni mogoče kar tako »počistiti«...

Stranišča v prvem nadstropju so pod vsako kritiko. Nekatera vrata imajo razbite kljuke; na drugih kljuk sploh ni, se pa namesto njih odpirajo luknje v vratih, skozi katera je ponekod pokukati v stranišče. Na tleh se poškoda nahajajo kupi ometa; grelci so nevarno zarjaveli. Slačilnica na drugem koncu hodnika sodi v tretjo, ne pa v razviti svet.

V drugem nadstropju je morda le za spoznanje bolje. Ob lepem vremenu. Kajti ob deževnem začne voda s stropa pronicati v stranišča. V domala vsaki učilnici je mogoče na zidovih opaziti razpoke; v zadnji (od stopnišča levo) se razpoka razteza po stropu. Verjetno ne bi bilo napak, da bi si občinski tehnik vzeli čas za ogled teh razpok...

Madeži po zidovih in stropu pričajo, da gornji prostori že dolga desetletja niso bili prepleskani. Po mnenju gospe, ki je konec šestdesetih let obiskovala proseško osnovno šolo, niso bile učilnice od takrat še prepleskane...

V take prostore se bodo v sredo vselili učenci proseške osnovne šole in njihovi učitelji

Korajžno!

Zgoraj: »urejenost« stranišč; spodaj: »slačilnica« (detajl)

MANIFESTACIJA

V-Day tudi v Trstu

V soboto se bo v Trstu, tako kot v številnih italijanskih mestih in marsikje v tujini, odvijala manifestacija z barvitim imenom Vaffanculo Day (ali na kratko Vaffa Day, še krajše pa V-Day). Pobudo si je zamislil Beppe Grillo, znani italijanski komik in pobudnik številnih civilnih bojov proti »nedotakljivim palačam« oziroma proti nepravilnostim, ki jih vsiljujejo vrhovi italijanskega gospodarsko-političnega sistema.

Namen pobude je spodbuditi državljanski čut prebivalstva. Po vsej Italiji bodo namreč zbirali podpise v podporo ljudskemu zakonskemu predlogu z naslovom »Reforma volilnega zakona za poslansko zbornico in senat v zvezi s kriteriji kandidiranja in izvolitve«, ki predvideva 3 točke. Po zakonskem predlogu ne bi mogli kandidirati italijanski državljani, ki so bili zaradi katerekoli kršitve dokončno obsojeni. V parlamentu je danes 25 takih primerov. Dokument nadalje predvideva omejitve, po kateri bi parlamentarci lahko opravili samo dve zakonodajni dobi, ob koncu pa predlaga uporabo preferenc, saj je s sedanjim volilnim sistemom državljanom onemogočeno, da bi izbirali kandidate. Slednje vnaprej določajo tajništva strank.

Tržaški V-Day se bo odvijal na Borznem trgu, kjer bodo zbirali podpise med 10. in 13. uro ter od 16. ure dalje. Ob 17. uri naj bi se odvijalo kolesarjenje po mestnem središču, ob 18.30 pa bo prišlo do internetne povezave z ostalimi italijanskimi trgi, kjer bodo potekale tovrstne manifestacije.

Grillo je pobudo predstavil pred meseci (med drugim tudi na obisku v Evropskem parlamentu), in sicer s temi besedami: »V-Day bo 8. septembra. Spomnili se bomo, da se po letu 1943 nič ni spremenilo. Včeraj smo imeli kralja, ki je bežal in pustil državo v razsulu, danes imamo politike, ki so zaprti v svojih palačah in se poglobljajo v "kulturne" probleme«. K pobudi je do sinoči, s pomočjo spletnega vpisovanja, pristopilo skoraj 200 tisoč ljudi. Spletni dnevnik www.beppegrillo.it redno izpostavlja kočljive teme s političnega in ekonomskega področja, pri tem pa pogosto prehitijo državne medije. S časom se je okoli karizmatičnega lika iz Genove razvilo pravo gibanje s skupinami Prijateljev Beppeja Grilla, ki po vsej Italiji raziskujejo raznovrstne teme.

DIJASKI DOM - Delavnica Glasbene matice za najmlajše

Igrivo uvajanje v glasbeni svet

Udeleženci poletne delavnice pojejo, plešejo in spoznavajo Orffova glasbila - V petek popoldne bodo na zaključni prireditvi dokazali, da so se marsičesa naučili

V delavnici združujejo koristno z zabavnim

KROMA

»Pripravljeni ... Triii, štiiiiiri...« Najprej zadonijo tamburine s kraguljčki, nato marakasi, nazadnje še ksilofoni. Ob ritmičnem ploskanju in simpatični plesni koreografiji pa se nato oglasijo še zborček krepkih dečkov, ki zapoje znano belokranjsko kolo »Fruške, jabuke, slive, mene voli Ive...«. Petje, ples in spoznavanje t.i. Orffovih glasbil, se pravi ritmičnih in melodičnih enostavnih instrumentov kot so na primer boben, palčke, ropotulje, ksilofon in zvončki, oblikujejo jutranje aktivnosti malih udeležencev poletne glasbene delavnice, ki jo že vrsto let prireja Glasbena matica. V Dijaškem domu Srečka Kosovela je v ponedeljek, 3. septembra, zaživela še dodatna, kreativna otroška dejavnost, ki vsakodnevno združuje skupino skoraj dvajsetih otrok med 5. in 8. letom. Zanje skrbijo vestne vzgojiteljice Jana Drasič (petje), Jelka Bogatec (ples oziroma razgibavanje), Daša Stanič in pa koordinatorka Andrejka Možina (glasba).

Vsak dan je za male udeležence nadvse zanimiv. Jutro je - kot rečeno - posvečeno spoznavanju glasbe in ustvarjalnemu izražanju ob petju in plesu ter obenem razvijanju poslušanja in ritma. Vzgojiteljice so si za enotedensko delavnico zamislile uresničitev pravega glasbenega spektakla, ki bo otroke ob melodijah narodnih pesmi

pospremil na popotovanje skozi slovenske dežele. Po malici in kosilu je seveda tudi čas za počitek in za razbremenljivo igro, skozi katero otroci še dodatno vztrajajo v instrumentu. Vse je namreč zanje novo in privlačno, na vse lahko poskusijo zaigrati in tako se izzivljajo na primer s španskimi kastanjetami in mehiškimi marakasi. V popoldanskem delu delavnice pa pobleže spoznavajo glasbene instrumente in pravzaprav razvijajo svoj glasbeni okus. Vsak dan jih namreč po kosilu obiščejo glasbeni izvedenci, profesorji na Glasbeni matici, ki jim predstavijo posamezna glasbila. V ponedeljek sta bila na vrsti Beatrice Zonta in Marko Feri, ki sta malim poslušalcem prikazala glas klavirja oziroma kitare, v torek pa sta jih Erika Slama in Jagoda Kjuder uvedli v igranje flavte oziroma violine.

Ob zaključku glasbenega tedna, t.j. v petek, 7. septembra, bodo otroci ob 16. uri staršem, sorodnikom in prijateljem prikazali, česa vsega so se naučili v glasbeno obarvanem tednu. Tovrstne dejavnosti so resda dobrodošle, saj razvijajo otrokove sposobnosti in jih nenazadnje spodbujajo k vpisu v glasbeno šolo. Kdo ve, morda se med temi nadebudnimi muzikanti skriva celo kak sodobni Mozart ... (sas)

PRAPROT IN BOŽJE POLJE - »Neznani mazači« spet na delu

Oskrunili spomenik in pomazali cestno tablo

Predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Rupel pozval sile javnega reda k večji pozornosti

Kras je bil v preteklih dneh spet pri-zorišče mazaškega pohoda »neznan-cev«, za katere pa je dokaj preprosto ugo-toviti, iz katerih logov prihajajo. V Pra-protu so se z razpršilcem znesli nad vaš-kim spomenikom padlim v narodnoo-svobodilnem boju. Na ploščo z imeni padlih za svobodo, žrtev nacifašistične-ga terorja in pogrešanih, so se »podpi-sali« z besedo, s katero so italijanski fa-šisti med drugo svetovno vojno zaničljivo označevali partizane - banditi. Psov-ko so podkrepili z nacističnim kljukas-tim križem.

Ko so domačini opazili oskrunjeni spomenik, so takoj obvestili policijo. Čiščenje črne barve verjetno ne bo enostav-no, ker je prekrila imena, ki so vklesana v kamen, in bo treba veliko potrpežljivosti in pozornosti, da ne poškodujejo imen.

V Božjem polju pa so podobno po-mazali tablo z dvojezičnim imenom va-si ob vhodu v vas iz kriške smeri. Sloven-sko ime vasi so pomazali z runskimi zna-ki in ob njih dodali kljukasti križ, s čr-nim razpršilcem pa so tudi prečrtali ime Občine Zgonik pod imenom vasi.

Karabinjerji z Devinščine so o po-mazanju slovenskega napisa na tabli ob vhodu na Božje polje obvestili predse-dnika zahodnokraškega rajonskega sveta Bruna Rupla. Ta je po ogledu opozoril karabinjerje na nedavno vandalsko de-ja-nje na proseškem spomeniku padlim v NOB. Konec preteklega tedna so namreč neznanci razmetali marmornate vaze in cvetje ob vznožju spominske plošče z imeni padlih ter eno od vaz tudi odnes-li.

Predsednik Rupel je ocenil, da gre za stopnjevanje narodnostne mrznje na Krasu, in pozval sile javnega reda, naj v naslednjih dneh - predvsem ob bližnji proslavi obletnice ustrelitve Bazoviških junakov - poostrijo nadzor nad kraškim ozemljem, in to predvsem v nočnih urah.

Očitno je, da se sovraštvo desničar-jev do naše narodnostne skupnosti in do vsega, kar je z njo povezano, še vedno ni uneslo in ob raznih priložnostih spet pri-de na dan. Tokrat so desničarje morda spodbudile najnovejše polemike okrog ustanovitve občine na Krasu.

Žal že desetletja pišemo o oskru-njenih spomenikih in obeležjih po naših vaseh, v mestu ter njegovi okolici, priza-nesli niso niti svetišču na Tabru. Zaen-krat pa še nismo imeli tega zadoščenja, da bi tudi zapisali imena skrunilcev, če-prav ni nobenega dvoma, iz katerih kro-gov prihajajo.

Desno: oskrunjeni spomenik v Praprothu; spodaj: pomazana tabla na Božjem polju

KROMA

OPČINE - Rajonski svet za vzhodni Kras

Na seji odmevi na »odcepitev«

Možnost ustanovitve samo-stojne upravne enote na Krasu je odjeknila na torkovi seji vzhodno-kraškega rajonskega sveta na Opči-nah. Predsednik Marko Milkovič jo je omenil v uvodnem poročilu, ko se je obregnil ob pisanje tržaškega italijanskega dnevnika. Časopis ga je »prikazal« kot enega od glavnih pobudnikov srečanj v trebenskem Ljudskem domu, kar pa ne odgo-varja realnosti, je poudaril Milkovič.

Predsednik je sicer potrdil, da se je udeležil prvega srečanja sku-pine občanov, ker je bil nanj povab-ljen, a njegova prisotnost je bila iz-ključno osebnega značaja. Takrat je posegel in orisal splošne proble-me kraškega ozemlja, »o katerih vzhodnokraški rajonski svet raz-pravlja dejansko na vsaki seji«, je podčrtal. »Besedilo je bilo nato, ne da bi za to vedel, takoj poslano tr-žaškemu italijanskemu dnevniku,

kar je dalo v naslednjih dneh povod za razna podobna citiranja,« je pojasnil Marko Milkovič.

Rajonski svetniške Nacionalne-ga zaveznitva so med sejo večkrat napadli predsednika prav zaradi njegove prisotnosti na srečanjih v Trebčah. Med vsemi je bil najbolj razvnet načelnik skupine Franco Guerra, pridružil pa se mu je tudi svetnik Axel Bloch. Vsi njuni pose-gi pa niso imeli nobene posledice.

Prav tako brezpredmetni so bili poskusi svetniške skupine Na-cionalnega zaveznitva, da bi z od-hodom iz dvorane izsilili prekinitev seje zaradi nesklepčnosti. Guerri in Blochu se je pridružila še tretja svetnica Meniove stranke Clotilde Poggi-Bevazzano, ne pa svetniki Forze Italia in Dipiazzove liste, ki so ostali v dvorani in tako preprečili namero Nacionalnega zaveznitva.

O poteku rajonske seje bomo še poročali.

STALIŠČE - Fabio Omero (Levi demokrati)

Openska občina

»Raje enotni rajon, ki bi se povezal z okoliškimi občinami«

Načelnik svetniške skupine Levih demokratov v tržaškem občinskem svetu Fabio Omero je včeraj v tiskovnem sporočilu iznesel stališče o »kraški odcepitvi«. Vsakih petnajst let postane aktualno govoriti o openski občini. Občani, ki jih mestna uprava zane-marja, ustanovijo odbore in zbirajo podpise za odcepitev, je zapisal. »Sedanj val pa se kaže kot protislovje trenda o združevanju občin, ki naj bi pripomoglo k znižanju javnih stroškov,« je poudaril. Zadnji deželni zakon o javnih upravah in o urbanističnem načrtovanju spodbujajo prav občine, ki se združijo v tako imenovane enote za ozemeljski razvoj (Aster). Te naj bi imele za cilj opravljanje javnih del, upravljanje in zaščito ozemlja ter organizacijo javnih servisov.

Podobno je Trstu ponujena mož-nost ustanovitve metropolitanske ob-čine.

Omero je priznal, da je tržaška občina vsa ta leta zanemarjala pred-mestja, z izjemo Naselja sv. Sergija, v

katerem ima Nacionalno zaveznitvo velik rezervoar svojih glasov. Prav za-to so Levi demokrati predstavili pred-log reforme, po kateri naj bi bila rajon-skim svetom priznana večja avtonomi-ja odločanja, tudi pri finančnih zade-vah.

Tako stališče je v nasprotju z vse-državnimi navodili, po katerih bi morali v mestih z manj kot 250 tisoč pre-bivalci ukiniti rajonske svete. Deželne usmeritve pa priznavajo funkcije teh institucij, tudi v okviru zakona za za-ščito Slovencev v Italiji, a si po eni strani prizadevajo za znižanje števila ra-jonskih svetov, istočasno pa tudi za po-večanje njihove oblasti.

Načelnik svetniške skupine Levih demokratov Omero je ob koncu naka-zal možno rešitev: ustanovitev enotne-ga kraškega rajonskega sveta, ki naj bi se skupno z drugimi okoliškimi obči-nami povezal v enoto za ozemeljski razvoj (Aster), da bi na ta način zado-stil potrebam kraškega ozemlja in tu živ-čih ljudi.

UNIVERZA - Tečaj

Z matematiko o učinkih plinskega terminala

Obstajajo matematični na-povedovalni modeli, prek kate-rih bi lahko opravili uspešne si-mulacije o onesnaževanju in o razpršenosti onesnažujočih snovi v okolju, ki bi jih povzro-čil morebiten uplinjevalnik v Tržaškem zalivu. Nekaj simula-cij je bilo sicer že opravljenih, vendar niso bile dovolj podrob-ne in bi morali zato uporablja-ti tridimenzionalne modele.

To nam je povedal docent na tržaški univerzi in izvedenec na tem področju Vincenzo Ar-menio ob robu tridnevnega strokovnega tečaja o nastanku in evoluciji onesnažujočih del-cev (še zlasti vezanih na indu-strijske dejavnosti), ki se je za-čel včeraj in se bo zaključil dan-es v dvorani Bachelet na tržaš-ki univerzi. Tečaj je v angleškem jeziku in ga prirejajo univerzi-tetni center CIGRA (ki združuje devet univerzitetnih oddel-kov), oddelek mehanskega inže-nirstva na univerzi v Eindhov-nu in mednarodni center za te-oretsko fiziko Abdus Salam v Miramaru (ICTP). Pobuda je mednarodnega značaja in jo vodijo Armenio, prof. J.C.M. Kuerten iz Eindhovna in direk-tor ICTP Katapalli Sreenivasan.

Armenio vsekakor ni želel razpravljati o tem, ali je uplinje-valnik potreben ali ne, kot tudi ni poglobljajl vprašanja onesna-ževanja, ki ga v Trstu povzroča-jo škedenjska železarna ali dru-gi industrijski obrati. »To ni v moji pristojnosti, zato morajo o tem odločati občani in politič-ne sile,« je povedal Armenio in dodal, da pa izvedenci lahko nudijo pomoč pri izbiri tehni-ke za podrobnejše in bolj učin-kovite analize onesnaževanja oz. onesnaženosti okolja. Tečaj je pač namenjen okrog 40 raz-iskovalcem z raznih evropskih (in seveda tudi italijanskih) uni-verz in raziskovalnih centrov, ki te dni poglobljajo industrijsko onesnaževanje, prisotnost praš-nih delcev PM10 v zraku in v morju, stopnjo strupenosti sno-vi in nasploh matematične mo-dele glede premikanja delcev v okolju in povezane problemati-ke. Cilj pobude je v tem smislu nuditi raziskovalcem informacije o najnovejši matematični metodologiji glede napovedo-valnih modelov na tem po-dročju. O tem poroča pet predavatelj iz ZDA in Evrope, bolj kot na onesnažujočih dejavniki-kih pa je poudarek na samih onesnažujočih snoveh in na tem, kako se razpršijo v zraku in v vodi.

Če se povrnemo k uplinje-valniku, bi učinkovita simulaci-ja potrebovala več analiz, ker je več povezanih faktorjev, od ke-mičnega do biološkega. Zdaj smo vsekakor v fazi, ko bi lah-ko prek matematičnih modelov oziroma simulacij ugotovili, kod bi se premikali klor ali druge sorodne snovi, je dodal Ar-menio. Nekaj simulacij je bilo že opravljenih, toda zahtevajo -vsaj tiste, s katerimi je Armeni-o seznanjen - bolj poglobljeno analizo prek tridimenzionalne-ga matematičnega modela. Drugače je težko napovedova-ti stopnjo onesnaženosti, ki bi jo povzročal industrijski obrat, kot tudi morebitno razpršitev onesnažujočih snovi, ki so očit-no vezane na morske tokove oziroma na vremenske razme-re. (A.G.)

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Včeraj odprli razstavo

Annamaria Ducaton in njeno ustvarjanje tokrat posvečeno srcu

V galeriji Tržaške knjigarnе so sinoči odprli razstavo Srce - Cuore tržaške slikarke Annamarie Ducaton. Umetnico je predstavil likovni kritik, pesnik in novinar Jurij Paljk, s svojo prisotnostjo pa je slikarko počastil tudi generalni konzul Republike Slovenije v Trstu Jože Šušmelj. Razstava Srce - Cuore, ki bo v galeriji TK na ogled do 29. septembra, pa ni edina zbirka Ducatonove, ki jo je v teh dneh moč videti v Trstu. V galeriji Rettori Tribbio 2 so namreč v soboto otvorili njeno razstavo, ki nosi naslov Il giardino del cuore.

Umetnica, ki se ima za Tržačanko brez meja in ki je od vedno pozorna na slovensko stvarnost v našem mestu, je obe razstavi posvetila srcu. V galeriji Tržaške knjigarnе razstavlja platna in poslikane krožnike, na katerih prevladuje rdeča barva. Jurij Paljk je naglasil dejstvo, da je njeno slikanje strastno, pri tem pa uporablja veliko naravnih elementov, denimo mivko ali pesek. Njena umetnost pa je tudi in prevsem krik bolečine ob boleči življenjski preizkušnji, ki jo je doletela pred kratkim. Laskave besede je o umetnici in njenem opusu izrekel tudi konzul Šušmelj, ki je v svojem nagovoru poudaril umetniške vrline, ki zaznamujejo Annamario Ducaton in njeno ustvarjanje.

Kot se spodobi, gresta dobra umetnost in dobra glasba seveda skupaj. Ob razstavi Annamarie Ducaton bosta v galeriji TK na sporedu tudi dva glasbena koncerta. Naslednjo sredo (19. septembra) se bo ob 18. uri predstavila harfistka Tadeja Kralj, teden dni kasneje pa kitarist Ivan Semenzato. Zaključni koncert ciklusa Attorno al cuore/Okrog srca bo na sporedu v cerkvi Rožnovenske Matere božje (Chiesa B. V. Del Rosario), in sicer v petek, 28. septembra ob 20.30. (ps)

Na zgornji sliki Ducatonova v galeriji Rettori Tribbio, spodaj pa včerajšnja otvoritev razstave v Tržaški knjigarni

KROMA

POKRAJINA - Urad za delo

V ponedeljek in torek sprejemanje prijav za mesta šolskih sodelavcev na slovenskih šolah

Na pokrajinskem uradu za delo na stopnišču Scala dei Cappuccini 1 bodo v ponedeljek, 10. septembra, od 9.30 do 12.30 in od 15. ure do 16.30 ter v torek, 11. septembra, od 9.30 do 12.30 sprejemali prijave za podelitev vrste službenih mest za šolske sodelavce kategorije A na raznih šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem.

Tako so na območju Didaktičnega ravnateljstva Opčine razpoložljiva tri mesta: eno po 36 ur tedensko do 31. avgusta 2008, dve pa po 18 ur tedensko do 30. junija 2008. Na območju Didaktičnega ravnateljstva Nabrežina je razpoložljivih pet mest: dve po 36 ur tedensko do 31. avgusta 2008, eno po 18 ur tedensko do 30. junija 2008 in dve po 15 ur tedensko do istega datuma. Na območju Didaktičnega ravnateljstva Sv. Ivan so razpoložljiva štiri mesta: dve po 36 ur tedensko do 30. junija 2008 ter eno po 24 ur in eno po 18 ur tedensko do istega datuma. Prav tako do 30. junija 2008 sta delovni mesti, razpoložljivi na območju Didaktičnega ravnateljstva Dolina: eno je po 36, drugo pa po 20 ur tedensko. Na

Nižji srednji šoli Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Ivanu je, vedno do 30. junija 2008, na razpolago eno delovno mesto po 36 ur tedensko, prav tako je eno tako mesto do istega datuma na razpolago na NSS Srečka Kosovela na Opčinah. Na Trgovskem tehničnem zavodu Žige Zoisa je do 30. junija 2008 na razpolago eno mesto po šest ur tedensko, ki se lahko usklajujejo z 18 tedenskimi urami mesta, ki je kot že omenjeno na razpolago na svetoivanskem didaktičnem ravnateljstvu. Na Poklicnem zavodu Jožefa Stefana pa sta na razpolago dve mesti po 18 ur tedensko: eno je do 30. junija 2008, drugo pa do 22. decembra letos.

Kandidati, ki se želijo prijaviti, morajo imeti s seboj osebni dokument, obrazec ISEE in v primeru uveljavljanja statusa brezposelnega potrdilo o razpoložljivosti. Pogoji, ki se zahtevajo za podelitev omenjenih delovnih mest, so tisti, ki veljajo za sprejemanje v javno upravo. Med temi je potrdilo o opravljenem obveznem šolanju (nižji srednji šoli) oz. enakovredna diploma, če se je kandidat šolal v tujini.

BAZOVICA 2007 - Danes

Spominska svečanost na pokopališču pri Sv. Ani

S spominsko svečanostjo na pokopališču pri Sv. Ani se bo danes dopoldne začel niz pobud in prireditvev v počastitev 77-letnice ustrelitve bazoviških junakov, ki jih pod skupnim imenom Bazovica 2007 prireja Odbor za proslavo bazoviških junakov pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Slovesnost bo kot vselej potekala na dan ustrelitve Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča. Zbirališče bo ob 10.45 pred glavnim vhodom pokopališča. Od tod bo ob 11. uri krenila povorka do spomenika štirim junakom, kjer bo ob častni straži tabornikov in tabornic Rodu Modrega vala iz Trsta in Gorice spominska svečanost z nagovorom kulturne delavke Luane Grilanc.

Bazovica 2007 se bo nadaljevala popoldne v Narodnem domu, kjer

LUANA GRILANC

bosta Boris Kobal in Marta Verginella ob 17.30 predstavila knjigo Savina zgodba. V župni cerkvi v Bazovici bo ob 20. uri maša zadušnica, med katero bo govoril deželni tajnik stranke Slovenske skupnosti Damijan Terpin. Niz prireditvev se bo nadaljeval jutri s spominsko svečanostjo v Prešernovem gaju v Kranju. (ag)

DEVIN

Tridnevna delavnica za otroke

Današnja družba ponuja otrokom celo vrsto osebnosti, preko katerih naj bi otrok identificiral svojega junaka. Vprašanje je, ali res take vrste osebnosti poosebljajo vrline s katerimi naj bi naš otrok odraščal? Tridnevna delavnica ponuja možnost, da bi otrok ob kreativnem delu spoznaval vrline, ki jih cenil in jih upodobil v obliki svojega junaka. Postavil naj bi ga v prostor, v katerem se ta rad giblje in izoblikoval zgodbo, ki mu jo zaupno pripoveduje. Ob spoznavanju tehnike lepljenke in sestavljanja naj bi z risanjem in barvanjem kreativno ustvarjali od danes popoldne od 15.30 do 18.30, nadaljevali pa v petek, 7. in soboto, 8. septembra od 9. do 12. ure. Delavnica se bo odvijala v Devinu 62/L na sedežu devinskih zborov (pri otroškem vrtcu), namenjena je otrokom od šestega do enajstega leta starosti. Vodila jo bo slikarka, likovna pedagoginja Ani Tretjak, za informacije in vpis pokličite ob večernih urah na tel.040/ 220680 ali 33 941 846 35.

MUZEJ JUDOVSKKE SKUPNOSTI - Razstava

O grozljivi usodi 20 otrok

Smrtno obsodbo jim je zapisal Joseph Mengele - Včeraj v Trstu tudi sestrični ene od malih žrtev, Sergia de Simoneja

Andra Bucci ni mogla skriti ganjenosti, ko je pripovedovala svojo grozljivo zgodbo židovskega otroka, ki je okusil nemška koncentracijska taborišča in ki je bil med redkimi, ki mu je usoda prizanesla. Skupaj z njo je bila sestra Tatiana, s katero sta si v taborišču delili grozo in upanje. Obe sta bili sinoči v Trstu, ob otvoritvi razstave v muzeju tukajšnje judovske skupnosti »Carlo e Vera Wagner«.

Razstava, ki jo je muzeju podelilo združenje Italija - Izrael in ki je že bila na ogled v Rižarni, je posvečena dvajsetim malim žrtvam nacistične krutosti. Po uvodnih besedah predsednice muzeja Gianne de Polo Wagner in predsednice omenjenega združenja Luise Fazzini je prof. Silva Bon predstavila Andro in Tatiano, »živečo zgodovino«, kot je dejala, ter obnovila srhljivo zgodbo, o kateri govori razstava.

Tatiana in Andra sta leta 1944 živeli na Reki, kjer je prebival tudi njun bratranec Sergio de Simone. De Simonejeva družina je prišla iz Neaplja, kjer se je rodil leta 1937. Potem ko je oče odšel k vojakom in potem ko so stopili v veljavo rasni zakoni, se je De

Simonejeva mati umaknila v rodno hišo na Reki. Nekdo pa jih je ovadil in marca 1944 so ju skupaj z babico, sestričnima Andro in Tatiano ter njuno materjo odpeljali v Auschwitz. Babico so takoj poslali v plinsko celico, kruta usoda je čakala malega Sergia, ostali so imeli srečo, preživeli so. Mali de Simone je prišel v roke »angela smrti«, Josepha Mengeleja. Nekega jutra je Mengele stopil v barako, kjer so bili otroci, in jim dejal: »Kdor želi videti mater, naj stopi naprej«. Za deset deklic in deset dečkov, starih od 6 do 12 let, je to bila smrtna obsodba. Med njimi je bil Davide de Simone, edini iz Italije. Novembra so jih odpeljali v koncentracijsko taborišče Neuengamme, okrog 30 km od Hamburga, kjer so nad njimi delali poskuse o tuberkulozi. Poskusi so povsem spodleteli, otroci so zboleli, bili so izčrpani, zavezniki so bili pred vrati. Iz Berlina je aprila prišel ukaz, da jih iz taborišča, kjer je bilo preveč prič, odpeljejo v hamburško šolo Bullenhuser Damm, kjer so jih umorili z injekcijami morfina ali so jih obesili. Trupla so spet zatem spet odpeljali v taborišče in jih upepelili.

Preživeli sestrični Sergia de Simoneja, Andra in Tatiana Bucci (prvi z desne) KROMA

KOPER - Gledališče Koper

V novo sezono z otroško predstavo

V soboto bo premiera otroške predstave Jajce Zlatka Krilića

Koprsko gledališče bo v letošnji gledališki sezoni uprizorilo pet lastnih predstav in eno koprodukcijo, v goste pa so povabili še šest predstav različnih slovenskih gledališč. Po besedah direktorice gledališča Katje Pegan je repertoar prilagojen bližajoči se obnovi gledališča, ki naj bi jo mestna občina Koper izpeljala še v tej sezoni.

Prva gledališka premiera pa bo v soboto ob 11. uri, in sicer otroška predstava Jajce avtorja Zlatka Krilića ter v režiji mladega režiserja Luke Martina Škofa. Kot je pojasnila Peganova, se bo v prvi fazi obnavljalo dvorano in gledališki foyer, gradila pa naj bi se tudi gledališka kavarna. V drugi fazi bosta na vrsti oder in zakulisje, je še pojasnila. Peganova sicer o datumih ni želela govoriti, »bo pa do prenove vsekakor prišlo v tej sezoni«, je prepričana. Obnovo vodi mestna občina Koper, investicija pa naj bi znašala približno dva milijona evrov.

V soboto bodo na gledaliških deskah premierno uprizorili Krilićevo igro Jajce, torej tekst, ki so ga v koprskem gledališču v preteklosti že uprizorili. Tokrat bo besedilo oživel mladi režiser Luka Martin Škof, ki je pred kratkim končal AGRFT, Jajce pa bo njegova prva profesionalna predstava.

Škof je pojasnil, da skušajo v predstavi razumeti sodobnega otroka, ki je vpjet v svet televizije, interneta in podobnih stvari. Po njegovih besedah so otroci likovno zelo zahtevni, kar je bil tudi eden od izzivov v predstavi. Povedal je, da predstava temelji na praznem prostoru, vendar je kljub temu zelo barvita. »Odgovorni smo tudi za vzgojo otrok«, meni Škof. »Ali jih bomo 'futrali' z nekimi 'instant' rečmi in jim podajali odgovore ali pa odpirali tudi vprašanja,« je pristavil režiser. Peganova je ob tem dodala, da gre za tekst, ki po njenem mnenju omogoča prvi kvaliteten stik z gledališčem, ki ni lutkovno. »Govori o rojstvu in živalih, ki se izležejo iz jajca z namenom, da bi bile prijateljske do drugih bitij,« je še pojasnila. V predstavi nastopajo Luka Cimprič, Mojca Fatur, Vesna Maher, Dana Petretič in Siniša Bukinac.

Tudi naslednja premiera koprskega gledališča bo otroška predstava - Zvonik v oblaku, avtorjev Željka Dugca in Dine Slama ter v režiji Edija Majarona. Gre za neke vrste lutkovno opero, ki jo bodo krstno uprizorili 19. septembra. Hišni režiser Jaka Ivanc bo na oder postavil Don Kihota avtorja Mihaila Afanasjeviča Bulgakova. Ivanc je skupaj z Luko Martinom Škofom tudi avtor priredbe. Premiera bo 19. oktobra.

miera bo 19. oktobra.

Koprsko gledališče bo skupaj s Prešernovim gledališčem iz Kranja uprizorilo Shakespearovega Kralja Leara v režiji Tomija Janežiča, premiera bo 19. januarja v kranjskem teatru. Aprila pa bo Gledališče Koper na enem od odrov v Kopru uprizorilo še komedijo Božični večer. Avtorja sta Desa Muck in Jure Ivanušič, ki bosta predstavo tudi režirala in skupaj s še tremi kolegi tudi odigrala. Po novem letu bodo uprizorili še monokomedijo Za znoret avtorja Zorana Hočevarja v režiji Nicka Uperja, odigral pa jo bo Valter Dragan.

V sklopu gledališkega abonmaja bodo v Kopru gostovala druga domača gledališča. Slovensko ljudsko gledališče iz Celja se bo predstavilo s politično-seksualno farso Evrofilija Richarda Beana v režiji Borisa Kobala, SNG Drama Maribor bo nastopila z Cowardovo Intimno komedijo v režiji Zvoneta Šedlbauerja, Slovensko mladinsko gledališče s predstavo Fragile Tene Štivičič v režiji Matjaža Pograjca in predstavo Jašek Harolda Pinterja v režiji Vita Tauferja. SNG Drama Ljubljana bo v Koper pripeljala En španski komad Yasmine Reze, ki jo je režiral Janusz Kica, in Ahasverja Vasilija Vladimiroviča Sigareva v režiji Ivane Djilas. (STA)

LJUBLJANA

SMG letos za mlade

Sezona 2007/2008 Slovenskega mladinskega gledališča (-SMG) bo po dolgih letih številčno zelo bogata. Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedala direktorica gledališča Uršula Cetinski, bodo na program opozorili s kar 75.000 gledališkimi listi. Ponosni so tudi na dva nova člana, Dašo Doberšek in Borisa Kosa - v pokoj sta odšla Niko Goršič in Jadranka Tomažič - in na abonma Mladinsko. Toda kot je bilo moč slišati, gledališče pestijo težave, denacionalizacija in rušenje Stare pošte. Kot je napovedala direktorica, bo abonma obsegal pet predstav: Ljubezen na smrt, Mlado meso, Kleist, Hiša Marije Pomočnice in Zločin in kazen. Manj prijetna novica za gledališče je denacionalizacija stavbe, v kateri domuje SMG. Rimsko-katoliška cerkev namreč želi vračilo v naravi, kar bi gledališče potisnilo v velike težave. (STA)

BENETKE - 64. filmski festival

»Nesmrtni« Tim Burton

Podelili so mu zlatega leva za življenjski opus - Osrednji element dela tega filmskega režiserja je neverjetna domišljija

Tim Burton z zlatim levom

ANSA

S prejetjem zlatega leva za življenjsko delo je včeraj tudi Tim Burton postal nesmrten. Mostra, ki bo ostala zapisana v spominu zaradi resnobnosti in realnosti filmov, je najbrž potrebovala takega zmagovalca za življenjsko delo, katerega osrednji element je ravno domišljija. Tista, ki jo Burton goji še od takrat, ko je risal protagoniste Disneyevih risank in ki mu je naposled omogočila, da so mu včeraj iz rok etnega svojih največjih prijateljev in protagonista Burtonovih številnih filmskih del: Johnyja Deppa. Avtor, ki je posvetil večji del svojega umetniškega navdih fantastičnim bitjem, je prepričal prireditelje beneškega festivala »predvsem zaradi vizionarnosti«, kot je včeraj povedal umetniški vodja 64. Mostre, Marco Müller. »Fantastičnih vizij, ki bi morale biti srž sedme umetnosti, na katere pa vse pogosto pozabljamo.«

Ko se na Lidu seveda že šušlja in napoveduje zmagovalce letošnje izvedbe in so se svetleči ameriški zvezdniki, za katere je vladalo veliko pričakovanje občinstva, že sprehodili po rdeči preprogi, so na vrsti prve nagrade. Tista za življenjsko delo je nedvomno eno od najbolj prestižnih priznanj, s katerim vsakič nagradijo celotni življenjski opus. Dve leti po predstavitvi ene Burtonovih največjih uspešnic,

Mrtva nevesta, se je režiser, ki je v dvajsetletni karieri posnel dvanajst filmov, spet izkrcal na Lidu. Dela Tima Burtona so znana po nenavadnem slogu, ki otroško bogato domišljijstost meša s temnimi, vzemirujočimi in rahlo srhljivimi in v isti sapi zabavnimi podtoni. V Čarlju in tovarni čokolade, Predbožični mori, kot tudi Mrtvi nevesti, gre za splet svetov živih in malo manj živih, kjer so junaki izmišljene podobe s človeškimi značilnostmi. Njegove filmske pripovedi so polne živahnih okostnjakov, ki se seveda na en ali drug način rešijo mrkega podzemlja.

Glede na do potankosti izdelane podobe se je moč zlahka uštet, da gre za računalniško narejeno izrisanko, v resnici pa gre za natančno izdelane lutke, ki jih z dolgotrajnim delom Burton poveže v film. Kot je povedal tudi včeraj, se zelo rad poslužuje tehnologije. Obenem pa je tudi prepričan, da ne gre v nobenem primeru pretiravati. »Če bi v film vpletel preveč tehnoloških elementov, bi se rezultat oddaljil od moje pripovedi. Nekaj jih seveda potrebuje, a če bi pri tem pretiral bi film postal popolnoma različen in zgodba spremenjena.«

Kako pa Tim Burton gleda na dejstvo, da je navsezadnje daleč najmlajši prejemnik leva za življenjsko delo? »Če povem po pravici, sem se od

nekdaj imel za zelo srečno osebo, ki ji je uspelo delati to, kar ji je bilo najbolj všeč in je pri tem tudi uspela. Tako priznanje pa mi seveda ne predstavlja cilja, ker imam še kar nekaj načrtov.«

Ekscentrik Tim Burton, tudi na včerajšnjem gala nagrajevanju se je kodrasti Kalifornijec predstavil s neolčljivimi temnimi očali, ki jih nikoli ne sname, je že neštokrat navdušil s svojimi prekomerno ciničnimi, čudnjakimi in duhovitimi filmi. V prihodnjih mesecih bo v Ameriki izšlo njegovo najnovejše delo, broadwayski muzikal Sweeney Todd. »Muzikal mi v resnici ni bil nikdar všeč. Ko pa sem pomislil, da bi ga združil s srhljivim žanrom, se mi je stvar zazdela bistveno bolj zanimiva«. Zgodba govori o kravem maščevanju po krivem zaprtega brivca, in sicer v viktorijanski Britaniji. Vlogo protagonista je ameriški filmar zaupal Johnyju Deppu, »igralcu, ki zna zaigrati vsakič drugače - kot je še povedal Burton - in ki me vsakič znova preseneti«. Tako kot je včeraj presenetil tudi sam Burton, ko je velik pripovedovalec pravljic, s katerimi uspe očarati otroke in odrasle, povedal, da jih resnici na ljubo v svojem otrostvu ni slišal veliko. »Pripovedovali so mi predvsem tradicionalne, folklorne zgodbe in navdih za vse, kar delam danes, sem pravzaprav pobral tam«. (Iga)

LIDO - Pod šotorom Dežele FJK

Predstavili tržaški festival in Dneve nemega filma

Na beneškem festivalu pa se je seveda predstavil tudi tržaški, na vzhodu Evrope najbolj poznani festival. Ob prisotnosti njegove direktorice, Annamarije Percavassi so namreč predstavili Alpe Adria - Trst Film Festival, ki se bo letos odvijal med 17. in 24. januarjem. V sklopu enotedenskega sporeda, kot je povedala Percavassijeva, bo spet omogočen vabljen vpogled v filmsko produkcijo srednje in vzhodno evropskih držav.

Prireditev, ki si iz leta v leto utira vse uglednejši in vidnejši prostor med evropskimi filmskimi izložbami, bo letos posvetila obsežno retrospektivo madžarskemu režiserju Istvanu Graalu, ki je - kot so še povedali na Lidu -, eden najvažnejših predstavnikov madžarskega filma.

Ob običajni bogati beri filmov srednjeevropskih držav bo teden trajajoča pobuda predstavila tudi drugo izvedbo sklopa »Scherma triestino« (Tržaški zaslon) posvečeno tržaškim filmskim avtorjem. Po lanski, prvi izvedbi s homažem režiserju Francu Giraldu, bo letošnja, druga izvedba posvečena Tulliu Kezichu, enemu največjih italijanskih filmskih kritikov, a tudi scenografov in avtorjev. V okviru homaža bo posebej izpostavljen njegov spomin na najlepšo dobo italijanske filmske zgodovine, se pravi šestdeseta leta.

Ob tej Alpe Adria napoveduje tudi poklon poljsko-francoskemu režiserju Valerianu Borowczykju in pa homaž Italijanu Svevu. Ravno o njem bo spregovoril tudi Kezich, ki je dramatisiral, tako za gledališče kot za film in televizijo, številna Svevova dela.

Pod šotorom, ki ga je dežela Furlanija Julijska - krajina postavila na Lidu, da bi tam podrobneje predstavila spored vseh filmskih pobud na deželni območju, se je včeraj pomudil tudi sam direktor Mostre, Marco Mueller. Razlog za to je bila predstavitev Festivala nemega filma,

ki je, kot je povedal sam umetniški vodja beneškega festivala, trenutno druga najbolj pomembna in najznamenitejša filmska prireditev v Italiji, se pravi takoj za Benetkami.

Laskave besede Marca Muelleja prav gotovo niso iz trte izvite, predvsem če se pri tem pomisli na tisoč in več novinarjev z vsega sveta, ki že šestindvajset let polnijo dvorane ob filmskih projekcijah pordenonskega festivala.

Njegov sloves je namreč šel že tako daleč, da se ga je letos želel udeležiti celo Michael Nyman, eden največjih živečih skladateljev, ustanovitelj ob Philipu Glassu ustanovitelj tistega glasbenega minimalizma, ki je v zadnjih letih prepravil zemeljsko oblo. Avtor številnih, tudi nagrajenih filmskih kulis, ki je že sodeloval z Jane Campion, Petrom Greenawayem, Michaelom Winterbottomom in tudi Nannijem Morettijem, si je namreč zaželel, kot je včeraj obrazložil direktor pordenonskega festivala, Livio Jacob, »da bi rad nastopil tudi pri nas«. Njegova želja je seveda takoj postala ukaz in 7. oktobra bo ravno Nymanova glasba spremljala projekcijo enega najpomembnejših Vigojevih filmov, A propos de Nice.

Na včerajšnji predstavitvi pa je sodeloval tudi Claudio Montenero, kurator retrospektive, ki jo bo festival letos posvetil Renéju Clairu. Nadaljevalo se bo seveda tudi potovanje skozi Griffithov film in večji poudarek bo letos posvečen še nemškemu nememu filmu.

Novost letošnje 26. izvedbe pa je prav gotovo tudi ponovna vrnitev v mesto Pordenon. Osem let se je namreč Festival mudil v Sacileju. Da gre pri tem za velik ponos samega mesta Pordenon, je včeraj pričala tudi beneška prisotnost njegovega župana Sergia Bolzanella, ki je tudi na Lidu podčrtal, kako je Festival nemega filma absolutno najvažnejša kulturna prireditev v Pordenonu. (Iga)

KNJIŽEVNOST - Včeraj v Lipici uradno odprtje in prva literarna branja

Festival Vilenica privabil okoli 80 piscev iz vse Evrope

Vezna nit letošnje 22. izvedbe bo cenzura oziroma samocenzura v književnosti - Podelili štipendijo SEP

Z včerajšnjim uradnim odprtjem se je začela 22. izvedba mednarodnega literarnega festivala Vilenica. V lipiški poročni dvorani je bilo navzočih okrog 80 piscev, založnikov in kulturnih delavcev iz vse Evrope ter številni gostje s slovenskim zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom na čelu. Letošnji nagrajenec je makedonski dramatik Goran Stefanovski, ki bo prejel priznanje v soboto, osrednji trenutek včerajšnjega srečanja pa je bila podelitev pisateljske štipendije Srednjeevropske pobude (-SEP), ki si jo je prislužila mlada ukrajinska avtorica Marjana Kijanovska.

Štipendijo so letos podelili šele drugi, dobitnici pa bo omogočila, da s pet tisoč evri odpotuje na trimesečno ustvarjanje v tujino, in sicer s projektom Steza ob reki, ki ga je predstavila na razpisu. Projekt obravnava mit in mehanizem mitologizacije v sodobni kulturi. Žiriji je predsedovala Patrizia Vascotto, ki je povedala, da Kijanovska živi v ukrajinskem mestu Lvov, kjer redno objavlja črtice, povesti in poezije, doslej pa je bila že deležna raznih nagrad. Avtorji je priznanje izročil generalni direktor SEP, veleposlanik Harald Kried.

Programska vodja festivala Miljana Cunta je razložila, da se geslo letošnjega festivala glasi Kdo se boji resnice literature, vezna nit tedenskega dogajanja bo torej vprašanje cenzure in avtocenzure v svetu književnosti. Pristavila je, da književnost ne potrebuje apologije in niti podpore za nadaljnji obstoj, ko je umetniško prepričljiva.

Med številnimi govorniki je nastopil tudi slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel. Izrazil je zadovoljstvo nad dejstvom, da je Vilenica prerasla v velik mednarodni dogodek in da nadaljuje z načrtom o predstavljanju manj znanih književnosti. Minister, ki je bil nekoč član Društva slovenskih pisateljev, je razmišljal še o tem, ali mora pisana beseda zrcaliti življenje, kot je dejal Fran Levstik, ali pa izražati subjektivnost občutkov, s čimer se je strinjal Ivan Cankar. Večer se je nadaljeval s prvimi literarnimi branji in z nočnim zvočno-literarnim spektaklom v okviru projekta Sealines.

Vilenice se letos udeležuje skoraj 80 gostov iz 33 držav, pretežno iz Srednje Evrope. Znanih imen je kar nekaj, od švedskega pisca Tomasa Tranströmerja in srbskega pisatelja Davida Albaharija, do Ukrajince Andreja Kurkova in romunske pesnice, prevajalke in avtorke gledaliških iger Ioane Ieronim. Poleg že omenjene štipendije bodo na festivalu podelili tudi kristal Vilenice (na sobotni prireditvi v Štanjelu), ki bo pripadel avtorju najboljšega literarnega prispevka v zborniku.

Desno: Miljana Cunta, programska vodja Vilenice, predstavlja občinstvu letošnjo izvedbo festivala; spodaj: Generalni direktor SEP Harald Kried izroča priznanje ukrajinski pisateljici Marjani Kijanovski, dobitnici štipendije

KROMA

Natran program vključuje tradicionalna branja avtorjev v izvirnih jezikih in druge kulturne točke, posebno poglavje pa je predstavitev manj znane književnosti: lani je bila v ospredju baskovsko literatura, letos pa bo pozornost posvečena književnosti v irščini, ki je ena najstarejših nasploh. Omeniti gre, da je v teku izmenjava s festivalom Cúirt iz irskega mesta Galway.

Veliki finale bo v soboto, tako kot vsako leto, v kraški jami Vilenica, kjer bo program posvečen letošnjemu nagrajencu Goranu Stefanovskemu. Makedonec je bil v bivši Jugoslaviji eden vodilnih dramatikov, na skopski Akademiji za gledališko umetnost je odprl oddelek za scenaristiko, večkrat je predaval v tujini, med drugim na ameriški in angleški univerzi Brown in Canterbury, dve leti pa je bil gostujoči profesor na dramskem inštitutu v Stockholmu.

Odločitev žirije, da prvič v zgodovini nagradi dramskega ustvarjalca, je Lidiya Dimkova ustvarjalca s sledečo ugotovitvijo: »Vpisuje se v kategorijo avtentičnih ustvarjalcev, ki so se poglobili v osebno in širšo lokalno kulturno dediščino, iz nje ob-

likovali vprašanja in naznanili odgovore o ključnih stvareh v življenju in obstoju posameznika in družbe, iz katere ta prihaja, nato pa svoje male in velike zgodbe ponudili globalnemu prostoru«.

Današnji program festivala se bo začel ob 10. uri, ko bo v lipiškem hotelu Maestoso okrogla miza, ki jo prireja SEP. Tema bo »(Samo)cenzura danes: literarna cenzura v luči politične korektnosti«. Ob 15. uri bo sledil prvi del mednarodnega komparativističnega kolokvija na isto temo, literarna branja pa bodo na vrsti ob 19. uri v treh krajih.

V lokavski cerkvi sv. Mihaela bodo nastopili Ioana Ieronim, Ermis Lafazanovski, Kristina Ehin, Aleš Mustar, Christina Viragh, Senadin Musabegović in David Albahari. Cerkev sv. Danijela v Hruševju bo gostila vrstice in verze Sonje Harter, Barysa Zancaka, Dagnije Dreika, Marjane Kijanovske, Pavla Goranovića in Piotra Sommerja. V koprskem Pokrajinskem muzeju bodo brali Nejc Gazvoda, Balša Brković, Edi Shukriu, Sami Tchak, Vytautas Dekšys in Roberto Pazzi. (af)

TRST - Začela se je 30. izvedba Glasbenega septembra

Zveneč otvoritveni koncert v stolnici

Letošnji program je zaradi okrogle obletnice še posebej bogat, saj se bodo koncerti vrstili do konca oktobra

Niz se je začel v ponedeljek

KROMA

S slovesnimi toni glasbe za trobente, orgle in pavke se je v ponedeljek pričela trideseta, jubilejna izvedba tržaškega koncertnega niza Glasbeni september. Glasba in duhovnost sta od vedno bistveni sestavini cikla, ki ga tržaška občinska Cappella civica prireja s podporo deželne odbornosti za kulturo in s sodelovanjem župnije svetega Justa. Orgle imajo po tradiciji glavno vlogo v programu, ki vsako leto uvaža ljubitelje glasbe v jesenski koncertni razcvet. Kot je v svojem uvodnem pozdravu povedal župnik tržaške stolnice msgr. Giorgio Carnelos, bo jubilejna izvedba niza posebno bogata, saj se bo program nadaljeval do konca oktobra. Organizatorji so seveda ohranili značilno formulo z osrednjim ciklom koncertov v stolnici, vrsto koncertov tržaških glasbenikov v istrskih cerkvah in vzporednim ciklom v tržaških cerkvah, kjer se manj pogosto odvijajo koncertni dogodki.

Otvoritveni koncert v stolnici je zazvenel z bleščečimi toni dveh trobent, pozavne, orgel in pavk. Omenjena glasbila, čeprav v izvirnih različicah, imajo tudi posebno vlogo v Svetem pismu, kjer zvok trobente radostno časti Boga ali predstavlja njegov klic ob sodnem dnevu; za-

to je župnik dopolnil glasbeni spored z branjem psalmov, v katerih se trobente simbolično pojavljajo.

Na koro so igrali štirje tržaški glasbeniki in gost Diego Cal, uveljavljen koncertant in docent trobente na videmskem konservatoriju. Zasedba je značilna predvsem za baročno literaturo in program večera je združil imena nekaterih od najbolj znamenitih evropskih mojstrov na prehodu med 17. in 18. stoletjem. Izbrane skladbe so efektno in pompozno predstavljale aspekte bolj priložnostno usmerjene umetnosti Händla, Buxtehudeja, Bacha, Marcella, Moreta in Telemanna. Glasbeniki niso kazali popolnega soglasja v skupnih točkah in predvsem uglasenost trobil ni bila vedno optimalna. Poleg omenjenega gosta so igrali trobentač Roberto Santagati, tolkalist Tom Hmeljak in pozavnist Erik Žerjal, ki je ob skupnih izvedbah izstopal z izvedbo sonate za pozavno in oročno beneškega skladatelja Benedetta Marcella. Stolni organist Manuel Tomadin je imel tudi dve solistični točki in je pokazal, da napreduje z vedno večjo samozavestjo na dolgi in zahtevni poti do tehnične in umetniške dovršenosti.

Naslednji koncerti Glasbenega septembra

v stolnici svetega Justa bodo na sporedu vsak ponedeljek do 22. oktobra. Na velike orgle bodo igrali priznani organisti, med katerimi vodja Orgelske akademije iz Edinburga Michael Harris. Posrečeni binom trobenta-orgle bo ponovno na vrsti 17. septembra s koncertom prvega trobentača orkestra rimske opere, znanega interpretata filmske glasbe Maura Maura in organistke Francoise Gadbois. Tudi zborovska glasba bo prišla na svoj račun s koncertom ženske skupine Cappella civica, ki bo med drugimi skladbami podala tržaško praižvedbo skladbe v trinajstih epizodah »Zlomljena flauta« Marca Sofianopula po besedilu Claudia Magrisa. Delo je nastalo po islamskih sufi meditacijah in predstavlja z glasbenimi kontaminacijami iskanje skupne govorice med Vzhodom in Zahodom.

Tržaška organista Roberto Velasco in Riccardo Cossi bosta v oktobru koncertirala v Istri, 16. septembra pa se bo pričel niz desetih koncertov vzporednega cikla v tržaških in istrskih cerkvah, med katerimi bodo tudi miljska stolnica, ricmanjska cerkev in cerkev svetega Urha v Dolini, kjer bomo lahko poslušali zanimive koncerte solopevk iz vrst zbora Cappella civica. (ROP)

TRŽIČ, RONKE - Goriška in tržaška kvestura uspešno zaključili operacijo »Cabernet«

Aretirali devet oseb zaradi preprodaje mamil

Drogo so kupovali v Novi Gorici in Padovi, prodajali pa so jo v javnih lokalih in na trgih

Včeraj ponoči se je s priporom petih oseb končala zapletena preiskava »Cabernet«, s katero je leteči oddelek goriške kvesture v sodelovanju s tržiški kolegi in tržaško kvesturo dosegel pomemben uspeh v boju zoper preprodajo mamil na Goriškem. Policijska operacija, v kateri so sodniške oblasti skupno odredile devet priporov zaradi preprodaje in izsiljevanja, se je začela februarja 2006 na opozorilo letječega oddelka tržaške kvesture. Preiskava je po besedah vodje letečega oddelka goriške policije Massima Ortolana terjala veliko dela: samo v zadnji fazi, ki je potekala v Ronkah, Tržiču in Červinjanu, je sodelovalo približno 70 agentov.

Včeraj v ranih jutranjih urah je policija aretirala 42-letnega Sergia Giulianija, 46-letnega Andrea Verzegnassija, 45-letnega Maurizia Di Berta, 31-letnega Damiana Maria Camsa in 35-letnega Andrea Guarnerija. V prvih mesecih preiskave so se vrata zapora odprla še za štiri osebe, imen katerih kvestura ni posredovala, saj je na podlagi njihovih pričevanj prišla do novih pomembnih informacij. Ob priporih je prišlo v teku operacije tudi do osemnajstih prijav. »Preiskava je dobila naziv »Cabernet« po izrazu, s katerim so razpečevalci in mamilaši med preprodajo najpogosteje namigovali na drogo. Šlo je predvsem za kokain,« je povedal Ortolan in nadaljeval: »Tako osumljenici, ki so bili aretirani, kot vse ostale vpletene osebe, ki so bile prijavljene, ne živijo na robu družbe, kot se navadno godi z zasvojenimi s heroinom. Gre za osebe med 20. in 50. letom, ki si odmerek kokaina privoščijo ob koncu tedna ali v trenutkih, ko si želijo več energije.« Ortolan je pojasnil, da v operaciji policija ni zasledila velike količine mamila - celoten izkupiček je namreč sestavljalo 11 gramov kokaina, 11 gramov marihuane, 5 gramov hašiša in 20.000 evrov gotovine -, čeprav so osumljenci prodajali drogo velikemu številu mamilašev. »Možno je, da je prvim aretirancem uspelo obvestiti peterico, ki smo jo ujeli včeraj. Le-ti so sumili, da so jim sile javnega reda za petami in so zato v stanovanjih imeli zelo malo opojnih substanc,« je v operaciji Ortolan. Mamilo so si preprodajalci priskrbeli najpogosteje v Sloveniji, točneje v Novi Gorici. Drugače so zahajali v Padovo, drogo pa so prodajali v javnih lokalih, na trgih in na svojih domovih.

»Preiskava je bila izredno zapletena in je zahtevala veliko časa, rezultat pa je viden. Predstavlja namreč stvaren odgovor na pereče vprašanje razpečevanja in uživanja drog, ki je na Goriškem močno občuteno,« je poudaril goriški kvestor Claudio Gatti in zaključil: »Kriminalna dejavnost je z uspehom policije utrpela hud udarec, ostaja pa izredno zakoreninjena in razvejana.«

Aleksija Ambrosi

Vodja letečega oddelka Ortolan (levo) in kvestor Gatti pojasnjujeta potek preiskave

BUMBACA

TRŽIČ, SELCE - Ob 64. obletnici

Spomnili se bodo padlih proletarcev

Ob 64. obletnici ustanovitve Proletarske brigade se bodo jutri in pojutrišnjem v Tržiču in v Selcah spomnili partizanov, ki so padli na Goriški fronti in v antifašistični borbi nasploh. Pred tržiško ladjedelnico bo jutri ob 12. uri tradicionalna slovesnost ob spomeniku, posvečenemu 503 slovenskim in italijanskim delavcem, ki so izgubili življenje v partizanskih vrstah. Ob tem se bodo posebno slovesno spomnili 96 padlih pripadnikov Proletarske brigade, med katerimi je bilo 55 delavcev iz ladjedelnice.

V soboto, 8. septembra, se bodo v Selcah poklonili padlim z baklado. Od prireditvenega prostora se bodo ob 19.30 udeleženci baklade v sprevedu odpravili do spomenika, ki stoji ob poti za v Doberdob. Obležje spominja na 10. september 1943, ko so delavci in kmetje iz Laškega s podporo antifašistov ustanovili prvo italijansko partizansko brigado, Proletarsko brigado, ki se je nato borila skupaj s slovenskimi partizani na Goriški fronti z namenom, da bi preprečila nemško okupacijo Gorice in njene okolice. Na Goriški fronti so padli tudi številni borci iz Jamelj, Dola, Doberdoba, Štandreža in drugih krajev, sploh pa ima ta bitka po besedah predsednika goriške sekcije VZPI-ANPI Silvina Poletta izreden zgodovinski pomen. »Šlo je za prvi oborožen spopad v okviru italijanskega odporništva, obenem pa so se italijanski delavci z ramo ob rami borili skupaj s slovenskimi borci,« pojasnjuje Poletto in opozarja, da so 3. novembra leta 1973 v Gorici priredili posvet o Goriški fronti, 11. novembra istega leta pa je v spomin na bitko po goriškem mestnem središču korakalo 3.000 bivših partizanov, ki sta jih na trgu Battisti nagovorila takratna župan Pasquale De Simone in predsednik pokrajine Bruno Chientaroli.

NOVA GORICA - Na svoji zemlji

Na proslavi tudi letala in padalci

V soboto, 9. septembra, bo v Novi Gorici uradni del ljudskega zborovanja Na svoji zemlji potekal od 12. ure do 13.15, vendar se bo program na travniku pred občinsko stavbo začel že veliko prej. Od 9.50 dalje bo pred občinsko stavbo igral pihalni orkester Kras iz Doberdoba, uro kasneje pa bodo na prizorišču začele prihajati organizirane skupine. V tem času se bodo mesto preletela akrobatska letala in letala, iz katerih se bodo na prizorišču spuščali padalci, akrobati in mala padalca s čokoladicami za otroke, kot so to počeli zavezniki leta 1945.

Ob glasbi Goriškega pihalnega orkestra se bodo na prizorišču začeli zbirati gostje in praporščaki, ob pesmi nastopajočih moških zborov bodo dvignili zastavo, ki jo bo prinesel padalec. Sledile bodo recitacije in zborovski pevski vložki, nastop igralcev Amaterskega mladinskega odra, prireditev pa bo zaključila skladba Vstajenje Primorske. Proslavo je režiral Emil Aberšek, za glasbeno opremo je poskrbel Ivan Mignozzi, za likovno podobo pa Bojan B. Bitežnik. Kulturni programu bodo oblikovali še moški pevski zbori Srečko Kosovel, Provox, Miren in Korus ter mešani pevski zbori Čepovan, Trnovo in Grgar ter dramski igralec Jože Horvat. Pozdravni nagovor bo imel novogoriški župan Mirko Brulc, slavnostna govornika pa bosta Marjan Bevk, predsednik društva TIGR, in Janez Stanovnik, predsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije. Častni pokrovitelj proslave je predsednik republike Janez Dmnošek.

Organizatorji - Sever in ZVVS Severne Primorske, Društvo izgnancev Slovenije, OO Nova Gorica, Društvo civilnih invalidov vojn Primorske, Društvo vojaških invalidov SPR, Območno združenje borcev za vrednote NOB Nova Gorica, društvo TIGR Primorske in primorske občine - so pripravili okrog tisoč sedišč, ki bodo namenjena predvsem starejšim udeležencem, vsem pa priporočajo, da se na prireditev odpravijo čimprej, ker pričakujejo veliko gneče v mestu. Parkirati bo mogoče v okolici železniške postaje, na ulici Gradnikove brigade in vzdolž Erjavčeve. (km)

Pri Prvačini vlak povozil 72-letnega moškega

Vlak je včeraj ob 15.57 na progi med Dornberkom in Ajdovščino v bližini Prvačine povozil 72-letnega moškega, ki je hodil po železniški progi. Ponesrečenec je zaradi poškodb umrl na kraju nesreče. Na policijski upravi Nova Gorica so povedali, da policijska preiskava o vzroku nesreče še poteka, vendar naj bi šlo za nesrečo in ne samomor. Na kraju nesreče so posredovali gasilci iz Dornberka in Nove Gorice.

Aretirali priseljence s Kosova

Karabinjerji iz Gradeža so aretirali 22-letnega priseljence s Kosova, ki ni imel veljavnega dovoljenja za bivanje v Italiji. Mladenič je karabinjerjem, ki so opravljali reden pregled, izročil ponarejen dokument, agenti pa so prevaro takoj odkrili in nezakonitega priseljence aretirali.

Pri Rubijah sedel na tračnicah

V goriški gasilski kasarni so včeraj ob 18.20 prejeli klic moškega, ki je grozil, da bo pri Rubijah počakal na prihod vlaka sredi tračnic. Gasilci so nemudoma posredovali, našli moškega, ga prišli in pomirili. Po prihodu karabinjerjev so moškega izročili osebju službe 118, ki ga je prepeljalo v bolnišnico. Železniški promet je bil nekaj časa prekinjen.

Bianchini namesto Pinta

Goriški občinski tajnik Komunistične renove Gianluca Pinto je odstopil z mesta občinskega svetnika. Namesto njega bo Komunistično prenovo v goriškem občinskem svetu zastopal Livio Bianchini, ki je bil na zadnjih volitvah prvi na listi neizvoljenih.

Pogrešani Samuele Babić

Svoji že od 31. avgusta pogrešajo Samueleja Babića. Mladenič se je 4. septembra 1981 rodil v Italiji, stalno prebivališče pa ima v Solkanu. Od doma je odšel 31. avgusta, po vsej verjetnosti se je odpeljal s tovornjakom znamke Iveco in registrskih števil GO F9-424. Vozilo ima kabino bele barve z napisom »Krapež«. Tovorni del vozila je pokrit s ponjavo bele barve. Po mnenju policistov je Babić z vozilom odpeljal iz Solkana proti Ljubljani, kjer se je za njim izgubila vsaka sled. Babić je visok okoli 175 centimetrov, je močnejše postave, nosi kratko postržene lase rjave barve in ima okrogel obraz. Ni znano, kako je bil oblečen na dan izginotja. Policisti naprošajo vse, ki bi karkoli vedeli o njem, naj to sporočijo na najbližjo policijsko postajo oziroma na anonimno telefonsko številko 080-1200.

Koncert v parku vile Coronini

V parku vile Coronini-Cronberg v Gorici bo danes ob 18. uri koncert, na katerem bodo nastopili bodo kitarist Claudio Pio Liviero, sopranistka Frncesca Moretti in tenor Salvatore Moretti. Odlomke iz del Giuseppeja Ungarettija in Carla Michelstaedterja bo prebiral Alesandra Marc.

Glasbena pravljica za otroke

V okviru občinskega praznika bo danes ob 17. uri v Slovenskem narodnem gledališču v Gorici glasbena pravljica z naslovom Stotisočnoga v izvedbi Gledališča na vrhici. Vstop bo prost.

Predstavitev "Vina Miru" 2007 in nagrada "Zlata Jagoda 2007"

Vabilo v Krmin

Krminska zadružna klet - Cantina Produttori Cormòns prireja v **petek, 7. septembra ob 20.00 uri v občinskem gledališču v Krminu** 22. izvedbo **"Vina Miru" z letino 2006**, pod pokroviteljstvom Pokrajinske uprave in Trgovske zbornice iz Gorice ter podeljuje nagrade **"Zlata Jagoda" 2007** pod pokroviteljstvom banke Friulcassa Spa. Večer bo popestril glasbeni program skupine MABO BAND in WALTER DADO.

Po slovesnosti bomo z **gojenci Zavoda Združenega Sveta iz Devina** in prisotnimi **predstavniki oblasti** nazdravili z **"Vinom Miru 2006"** ob državni himni v izvedbi **Mestne godbe Città di Cormòns**.

Prositi!

Cantina Produttori Cormòns - Krminska zadružna klet - ul. Vino della Pace, 31 - tel. 0481/62471 - www.cormons.com - info@cormons.com

FRIULCASSA
CASSA DI RISPARMIO REGIONALE

DOBERDOB - Sprejemni center Gradina bo v kratkem ponovno zaživel

Za upravljanje centra bo skrbela zadruga Rogos

Z občinsko upravo je podpisala triletno pogodbo - Odprtje v petek, 29. septembra

Po enoletnem zaprtju bo sprejemni center Gradina ponovno zaživel. Doberdobska občina je namreč pred nekaj dnevi poverila upravljanje strukture krajevni zadrugi Rogos, ki je med tremi kandidati najbolj prepričala občinske upravitelje. Pogodba je formalno stopila v veljavo 1. septembra, zapadla pa bo čez tri leta. V teh dneh je zadruga že začela z urejanjem prostorov sprejemnega centra, ki ga bodo s slovesnostjo ponovno odprli javnosti v petek, 29. septembra.

»Dogovor predvideva, da bo center Gradina odprt dvanajst mesecev letno, in sicer vsak teden od petka do nedelje. Ob posebnih priložnostih bodo prostori odprti javnosti tudi v preostalih dneh,« je povedal doberdobski župan Paolo Vizintin in pristavil, da bo urnik določen naknadno. »Občina je vzela v pretres tudi predloga drugih dveh subjektov, zadruga Rogos pa je zagotavljala najboljše pogoje iz vidika številčnosti osebja, izkušnje pri vodenju tovrstnih struktur, finančnega kritja in programa dejavnosti,« je pojasnil župan Vizintin. Po njegovih besedah bo zadruga Rogos skrbela za celo vrsto kulturnih in vzgojnih pobud, katerih cilj bosta promocija teritorija in naravnega bogastva rezervata Doberdobskega in Preloškega jezera ter širjenje kulturne tradicije in zgodovine Krasa. »Zadruga bo prirejala vodene ogledde za turiste in šole, predvideno pa je tudi sodelovanje z drugimi ustanovami in naravnimi rezervati. Primer so Škocjanske jame, s katerimi ima občina že dalj časa plodne stike na področju Interreg projektov,« je napovedal Vizintin. Župan je pristavil, da bo ob muzeju, kraški sobi, razstavnih prostorih, prenočišču in baru, ki bodo začeli delovati v teku tega meseca, pred koncem leta nared tudi kuhinjo. Gradnja, v katero je občina vložila približno 140.000 evrov, se bo začela jeseni, do 31. decembra pa jo nameravajo predati namenu.

»Občina si prizadeva za zagotavljanje kontinuitete pri upravljanju sprejemnega centra Gradina in rezervata. To lahko omogočijo le prispevki dežele FJK. V zadnjem mesecu sem se večkrat srečal z deželnim direktorjem za zaščiteni območja, parke in rezervate Augustom Violo ter z drugimi funkcionarji, s katerimi imamo dobre odnose. Prišlo je tudi do pozitivnega koraka, saj smo dosegli, da nam bo dežela dodelila 24.000 evrov, ki jih bomo nakazali zadrugi Rogos za začetek dejavnosti,« je povedal Vizintin in zaključil: »Prav gotovo bomo predstavili še druge prošnje za financiranje. Menim, da bo pred koncem leta lahko prišlo do dodatnih premikov.« (ale)

Sprejemni center Gradina bo kmalu spet odprt javnosti

BUMBACA

NOVA GORICA Tečaj slovenščine za Italijane

Mladinski center Nova Gorica črpa iz potreb, ki jih imajo mladi in zato ponuja različne oblike vsebin in aktivnosti. Lete so namenjene mladim med 12. in 29. letom in spodbujajo njihovo aktivno udeležbo v družbenih dogajanjih, aktivno preživljanje prostega časa ter razvoj ustvarjalnosti pri mladih. V letošnjem letu so pripravili za italijanske osnovnošolce in dijakke tečaj slovenskega jezika. Tečaj se bo začel 2. oktobra in bo trajal 70 šolskih ur; lekcije po dve šolski uri bodo dvakrat na teden, potekalo pa bodo v prostorih Mladinskega centra Nova Gorica. Tečaj je v celoti brezplačen. Prijave so začeli zbirati z današnjim dnem, prijaviti pa se je mogoče do 28. septembra 2007 preko elektronske pošte info@mc-ng.org in/ali tel 00386-5-333 30 20.

NOVA GORICA - Včeraj odprli razstavo partizanskih zastav

Sešili so jih na skrivaj

Skupno na ogled devetindvajset ročno šivanih in vezanih zastav iz obdobja 1941-1945

Z leve proti desni Vladimir Krpan, Andrej Malnič, Mirko Brulc in Drago Svoljšak

FOTO K.M.

IZLET - Na pobudo VZPI-ANPI in SPI-CGIL iz doberdobske občine

Krk jih je očaral

Z ladjo so izletniki zapluli tudi do poldrugo uro oddaljenega Golega otoka

Doberdobski izletniki v pristanu mesteca Krk

FOTO K.FERLETIČ

Člani VZPI-ANPI in upokojeanci sindikata SPI-CGIL iz doberdobske občine so prejšnjo soboto obiskali otok Krk, ki jih je presenetil s svojo lepoto in gostoljubnostjo. Izletniki so se z avtobusom peljali mimo Reke, nato pa še čez most

na Krk, od koder so s trajektom zapluli do sosednjega Golega otoka. Tu so si ogledali ostaline poslopij, v katerih so bili najprej zaprti politični ujetniki, nato pa zaporniki. Na ladji so zatem izletniki okusili ribje specialitete Kvarnerskega zaliva,

posebno pa so jih navdušile ribe na žaru in istrska malvazija. Ob povratku na Krk so obiskali tržnico, kjer turistom ponujajo najrazličnejšo blago, in stari del glavnega mesta otoka, ki je izletnike navdušil s svojimi stavbami in z živahnim vzdušjem.

FOLJAN Pesniki razmišljajo o Evroregiji

Pesniki, ki ustvarjajo v italijanskem, slovenskem, furlanskem, bizjaškem, čakovskem, nemškem in hrvaškem jeziku, bodo jutri ob 16. uri v občinski knjižnici v Foljanu razmišljali o Evroregiji in o poeziji kot graditeljici mostov med različnimi kulturnimi skupnostmi. Srečanja se bodo udeležili Elisabeth Falter iz Celovca, Tržačana Marina Moretti in Aleksij Pregarc, Diana Rosandić in Giacomo Scotti z Reke, Tiziano Broggiato iz Vicenze, Goričana Alberto Principis in Ivan Crico, Nikola Kraljič s Krka, Michele Obiti iz Čedad in Giacomo Vit iz Pordenone. Ob 20.30 bo sledil recital Šepeti, glasovi, odmevi, ki črpa navdih iz ljudske zakladnice Istre in Primorja, oblikovala pa ga bosta Irene Peljhan in Filippo Massa. Ob spremljavi glasbe bosta prebiralala pesmi Alferje Bržan, Alojza Gradnika in Borisa Novaka. Obe srečanja prireja združenje Iniziativa europea v sodelovanju z društvom Associazione culturale bisia in v okviru niza Dnevi umetnosti.

Goriški muzej je v sodelovanju z območno enoto Zveze borcev NOB Nova Gorica postavil razstavo partizanskih zastav med letoma 1941 in 1945. Dogodek sodi v sklop prireditev ob 60. obletnici priključitve Primorske k matični domovini. V avli novogoriške mestne občine je na ogled 29 ročno šivanih in vezanih zastav.

»Te zastave so v tistih letih dekleta in žene skrivaj šivale in vezle. Nekatere so narejene iz ostankov padal, celo iz svile ali pa tudi kar iz italijanskih zastav,« je povedal zgodovinar Drago Sedmak, ki je razstave, ki je spomnil tudi na pomembno obletnico, ki bo prihodnje leto: 160 let bo namreč minilo od nastanka slovenske narodne zastave. V Goriškem muzeju so jih začeli zbirati že leta 1955, zadnje so dobili leta 1994. Veliko zastav iz zbirke je ročno vezanih, narejenih iz tedaj razpoložljivih materialov in v skladu s spretnostmi avtorjev. Nekatere so iz taborišča Dachau, v zbirki je tudi ruska zastava, ki je visela v bolnici Franji, pa tudi briška zastava, na kateri so izvezene češnje in grozdje. »To kaže ne le na boj za jezik, temveč tudi na težnje po ekonomski osvoboditvi, ljudje so tedaj hrepeneli po zemlji,« pojasnjuje ozadje briške zastave Sedmak.

Med prisotnimi, ki so razstavo pospremili ob odprtju, je bila tudi ena izmed žena, ki so zastave ročno vezle: Francka Kogoj iz Nove Gorice se še živo spominja tistih časov. Odprtja razstave se je udeležil tudi novogoriški župan Mirko Brulc, ki je izrazil željo, da bi si jo ogledali tudi mlajši rodovi. (km)

NEMČIJA - Uspešno izpeljana akcija nemških varnostnih sil

Aretirani islamski skrajneži, ki so načrtovali huda teroristična napada

Njihovi tarči naj bi bili frankfurtsko letališče in ameriško oporišče v Ramsteinu

BERLIN - Nemške varnostne sile so v torek zvečer aretirale v Karlsruheju tri domnevne teroriste, ki naj bi načrtovali napada z eksplozivom na frankfurtsko letališče in vojaško oporišče ameriške vojske v Nemčiji, Ramstein. Dva od trojice aretiranih sta nemška državljana, tretji pa naj bi bil Pakistanec.

Nemški obrambni minister Franz Josef Jung je včeraj potrdil aretacijo treh domnevnih teroristov. »Obstajala je neposredna nevarnost,« je Jung in dodal, da so varnostne sile »dobro delovale«. Dru- gih podrobnosti ni želel razkriti.

Nemško tožilstvo je davi v Karlsruheju potrdilo aretacije treh domnevnih članov islamske teroristične združbe. Kot so še sporočili, so preiskave opravili v več nemških zveznih deželah. Načrtovana napada bi lahko po oceni nemških kriminalistov povzročila številne smrtne žrtve ali ranjene. Po navedbah vodje nemškega kriminalističnega urada (BKA) Joerga Ziercka si je trojica priskrbel 730 kilogramov raztopine vodikovega peroksida. »Ta količina bi zadostovala za izdelavo eksploziva z veliko rušilno močjo, kot na primer pri napadih v Madridu ali Londonu,« je ocenil Ziercka. Kot je še povedal na novinarski konferenci v Karlsruheju, so bili tarča načrtovane akcije ustanove in državljani ZDA v Nemčiji. Proti trojici osumljenih, dvema Nemcema, ki sta prestopila v islam, in Turku, so po besedah nemškega tožilca Rainerja Griesbauma že izdali zaporni nalog.

Generalna tožilka Monika Harms je dejala, da so nemške varnostne sile preprečile »množična bombna napada« islamskih teroristov v Nemčiji. Vsi trije aretirani so po njenih besedah člani nemške celice mednarodne teroristične mreže Džihad unija, ki so načrtovali teroristične napade na ameriške ustanove v Nemčiji. To so bili »doslej najhujši načrti za napad« v Nemčiji, je dejala Harmsova, ki pa ni podrobneje pojasnila morebitnih ciljev napadov. Poudarila je, da državljani Nemčije niso bili v nevarnosti, saj so bil varnostne sile pravočasno seznanjene z dejavnostmi domnevnih teroristov, ki so imeli 12 sodčkov vodikovega peroksida in material za izdelavo bombe. Policija je snov v sodih neopazno zamenjala z manj koncentrirano raztopino.

Po torkovi aretaciji trojice so sledile preiskave v več nemških zveznih deželah. Aretirane so včeraj že pripeljali pred preiskovalnega sodnika, med eno izmed aretacij pa naj bi tudi do streljanja. (STA)

Varnostniki spremljajo aretiranega terorista

ANSA

NATO - Pozitivni odzivi

Srbija predstavila načrt sodelovanja

BRUSELJ - Srbski zunanji minister Vuk Jeremić je včeraj na sedežu Nata v Bruslju predstavil dokument o temeljnih ciljeh Srbije v okviru Partnerstva za mir, ki se mu je država pridružila konec lanskega leta. Vsi veleposlaniki 26 članic zveze Nato so predstavitveni dokument Srbije pozdravili kot »program konkretnih korakov za vzpostavitev trdnega partnerstva«, so za STA povedali v Natovem uradu za stike z javnostmi. »Naslednji korak bo podpis sporazuma o varnosti, ki naj bi se zgodil zelo hitro,« so dejali. Srbski zunanji minister je izpostavil tudi vprašanje Kosova in ponovil srbsko stališče do tega vprašanja, so še povedali v uradu. Jeremić naj bi poudaril, da je vprašanje Kosova najpomembnejše varnostno vprašanje v Evropi. Zaveznitvo pa naj bi ob tem potrdilo zaveznanost sil Kfor zagotavljanju varnosti na Kosovu. Nato sicer podpira proces reševanja statusa v okviru ZN.

Jeremić predstavitveni dokument Srbije označuje kot »izjavo temeljne predanosti Srbije izpolnjevanju ključnih prizadevanj«. Srbija bo v okviru tega programa »kmalu podpisala sporazum o varnosti ter odprla svojo misijo pri Natu,« je po poročanju srbske tiskovne agencije Tanjug dejal zunanji minister Jeremić.

Dejavnosti v programu Partnerstva za mir, ki velja za čakalnico za članstvo v Natu, so poleg polnopravnega članstva v EU ključna strateška prioriteta Srbije, je poudaril Jeremić. Brez EU in Nata bi bil po njegovih besedah ogrožen mir na Balkanu. Zahodni Balkan bi se lahko vrnil v sovraštvo in obupno bedo, je še opozoril in dodal, da je predstavljeni dokument dokaz, da Srbija verjame v evroatlantski projekt. (STA)

TURČIJA - Zaključena kriza

Parlament potrdil Erdoganovo vlado

ANKARA - Turški parlament je včeraj izglasoval zaupnico novi vladi premiera Recapa Tayyipa Erdogana, ki je obljubil izvedbo demokratičnih reform in krepitev gospodarstva. Za vlado je glasovalo 337 poslancev 550-članskega parlamenta, medtem ko ji je 197 nasprotovalo. Izid glasovanja je bil pričakovan, saj ima Erdoganova Stranka za pravičnost in razvoj (AKP), ki je slavila na predčasnih parlamentarnih volitvah 22. julija, v parlamentu 339 poslancev.

Nova vlada, ki jo je minuli teden potrdil novi predsednik države Abdullah Gül, ima 25 članov, med njimi pa so tako člani prejšnje vlade, ki jo je od leta 2002 prav tako vodila AKP, kot novi obrazi, ki nima- jo povezav s političnim islamom. Novi zunanji minister je vodilni turški pogajalec v procesu približevanja Turčije EU Ali Babacan, ki je na položaju nasledil Güla. Erdogan je v petek parlamentu predstavil program nove vlade, v katerem se je zavezala, da bo okrepila demokracijo in gospodarsko stabilnost, da bo pospešila približevanje Evropski uniji ter pripravila bolj liberalno ustavo.

AKP je zmagala na julijskih predčasnih volitvah, ki jih je Erdogan sklical zaradi naraščajoče politične krize v državi. Ta se je razplamtela spomladi zaradi kandidature Güla za predsednika države. (STA)

Ameriški bombnik po pomoti prevažal jedrske izstrelke

WASHINGTON - Ameriški bombnik B-52 je minuli teden celotno ameriško ozemlje preletel s šestimi jedrskimi raketami, ki so bile na letalu po pomoti, je potrdil predstavnik ameriške vojske. Bombnik je poletel iz oporišča Minot v zvezni državi Severna Dakota, jedrsko orožje na krovu pa so odkrili šele, ko je letalo pristalo v oporišču Barksdale v zvezni državi Louisiana. Ameriški predsednik George Bush je bil o pomoti obveščen.

Ruska дума ratificirala sporazum o meji z Latvijo

MOSKVA - Spodnji dom ruskega parlamenta, дума, je ratificiral sporazum o meji z Latvijo. Dejanje po mnenju ruskih medijev kaže na omilitve napetosti med državama. Sporazum mora sedaj podpisati še ruski predsednika Vladimir Putin, meja med državama pa bo tako prvič po razpadu Sovjetske zveze leta 1991 postala uradna.

Družba Air France-KLM pripravljena prevzeti Alitalia

RIM - Francoska letalska družba Air France-KLM je pripravljena na pogovore o prevzemu italijanskega letalskega prevoznika Alitalia. Izvršni direktor francoske družbe Jean-Cyril Spinetta je na novinarski konferenci dejal, da bodo »z zanimanjem poslušali«, če bo italijanska vlada dala ponudbo. Air France-KLM poleg tega proučuje možnost povezovanja s španskim prevoznikom Iberia.

Spomin na mater Terezo

KALKUTA - V Kalkuti na vzhodu Indije so je več tisoč ljudi z mašami, procesijami in molitvami spomnilo desete obletnice smrti matere Tereze, ki je svoje življenje posvetila najrevnejšim med revnimi v tem mestu. Nadškof iz Kalkute Lucas Sirkar je vodil jutranjo mašo, ki so se je udeležile sestre in prostovoljke, članice redu misijonark ljubezni, ki ga je leta 1950 ustanovila prav mati Tereza. Slednje se je včeraj spomnil v Rimu tudi papež Benedikt XVI.

Reformna pogodba EU

BRUSELJ - Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso in portugalski predsednik Anibal Cavaco Silva sta v Bruslju izrazila prepričanje, da bo EU pogajanja o novi, reformni pogodbi sklenila še letos. »Obstajajo velike možnosti, da bo reformna pogodba končana med portugalskim predsedovanjem,« je ocenil Cavaco Silva. Barroso pa ob ugotovitvah, ali se bo novi dokument imenoval Lizbonska pogodba, dodaja, da verjame v to ter da bo to »velik uspeh tako za Portugalsko kot za celotno Evropo«. (STA)

ZDRAVJE - Zaradi previsoke vsebnosti svinca

Mattel bo odpoklical dodatnih 844.000 igrač kitajske izdelave

Ena izmed punčk znamenite znamke Barbie

NEW YORK - Ameriški proizvajalec igrač Mattel bo odpoklical okoli 844.000 kosov igrač, izdelanih na Kitajskem, in sicer zaradi visoke vsebnosti svinca. Kot so sporočili iz družbe, je notranja preiskava pokazala, da 11 skupin igrač v okviru znamk Barbie in Fisher Price, prodajanih med oktobrom lani in avgustom letos, vsebuje barvo s previsoko vsebnostjo svinca. To je že tretji množičen odpoklic Mattelovih igrač, ki jih izdelujejo na Kitajskem v tem poletju. Mattel bo odpoklical 522.000 igrač v ZDA in 322.000 drugod po svetu. Med izdelki znamke Barbie gre predvsem za dodatke k punčkam, ne za punčke same, pravijo v družbi.

Inspektorji kitajskega urada za nadzor kakovosti so včeraj sporočili, da primer proučujejo. Evropska komisija je prejšni teden sporočila, da bo uvedla »regulatorne ukrepe« proti domnevno nevarnim igračem, potem ko je Mattel prejšnji mesec odpoklical 18 milijonov igrač, izdelanih na Kitajskem, ki so vsebovale previsoke ravni svinca in majhne magnetne, zaradi katerih so se resno poškodovali vsaj trije otroci. (STA)

ZDA - Zaradi raznih predsednikovih izjav

Nova knjiga o Bushu sprožila nove kritike

NEW YORK - Nova knjiga o predsednikovanju Georgea Busha avtorja Roberta Drapeja z naslovom »Dead Certain« (Dreper dvoma) je v Washingtonu povzročila nov plaz kritik in medsebojnega obtoževanja, medtem ko Bela hiša skuša omiliti nekaj izjav, ki ameriškega predsednika spravljajo v zadrego. Bush v knjigi zanika, da bi ukazal razpustitev iraške vojske leta 2003, takratni vodja okupacijske uprave v Iraku P. Bremer pa mu v New York Timesu odgovarja, da to ni res. Bush je na vprašanje avtorja knjige o razpustitvi iraške vojske maja 2003 odgovoril, da ne ve kaj se je zgodilo, ker ameriška uradna politika ni bila takšna. Razpustitev iraške vojske je bila sporna in deležna kritik že takrat, za usodno napako pa velja še danes, saj je bilo odpuščenih na tisoče mladih Iračanov, ki so bili nato lahek plen za upornike in različne oborožene skupine.

P. Bremer je potem, ko je izvedel za citat, New York Timesu posredoval svoje pismo Bushu z datumom 22. maj 2003, v katerem obvešča predsednika, da bo izdal ukaz o razpustitvi iraške vojske. Pismo je šlo do Busha preko nekdanjega obrambnega ministra Donalda Rumsfelda in Bush je na kratko odgovoril Bremerju, da ima njegovo polno podporo.

Bremer je nezadovoljen, ker se sedaj vsi ograjujejo od odločitve za razpustitev iraške vojske, kot da bi bila to samo njegova odločitev. Trdi, da so bili o tem obveščeni člani štaba združenih poveljstev ameriške vojske (kar ti zanikajo), Rumsfeld in njegovi ljudje v Pentagonu, kot sta bila njegov namestnik P. Wolfowitz in pomočnik ministra za politične zadeve Douglas Feith. Odločitev o razpustitvi vojske naj bi sprejeli zato, da Iračanom pokažejo, da ZDA mislijo resno z odpravo režima Sadama Huseina in njegove stranke Baas. (STA)

ALICANTE - V zgodnjih jutranjih ure sta slovenska in italijanska reprezentanca že dospeli v Madrid, kjer bosta nadaljevali svoje nastope v drugem delu evropskega prvenstva. Slovenija si je zmago priigrala spet v zadnjih sekundah, ko je NBA-zvezdnik Parker zgrešil drugi prosti met za izenačenje in podaljšek; »azzurri« pa so s povratkom Basileja zaiigrali suvereno in s prvo zmago na prvenstvu pridobili še zadnje razpoložljivo mesto, ki vodi v boj za medalje.

Reprezentanci bosta nastopili v skupini F s Francijo, Litvo, Nemčijo in Turčijo, ki je v večerni tekmi premagala Češko (80:72). Francija, Slovenija in Italija pa se ne bodo več srečale.

Po dveh zaporednih zmagah so slovenski košarkarji še drugič zmagali s točko razlike. Začetek je bil za Pipanove varovance dokaj naporen, saj so morali vse do tretje četrtine loviti Francoze. Takrat so dosegli tudi prvo vodstvo, v ospredje pa so najprej stopili sodniki. V prvih minutah drugega dela je po nešportni napaki nad Parkerjem zapustil igrišče Nesterovič, ki je do takrat bil najboljši z 12 točkami. Po odhodu kapetana sta prevzela odgovornost Jagodnik in Smodiš, ki sta s 17 točkami po veličastnem preobratu končno pripeljala Slovenijo do vodstva z 52:51. V »črni« tretji četrtini, ko so »galski petelini« povedli tudi s 15 točkami, so sodniki slovenski klopi dosodili kar dve tehnični napaki, ki sta omogočili Franciji ponovno vodstvo.

Zadnja četrtina je bila vse do zadnje sekunde izenačena: Francozi niso bili več tako prepričljivi, v slovenskem taboru pa je s tremi prostimi mesti 11 sekund pred koncem Slovence popeljal v vodstvo. Osebna napaka Slokarja je Francozom ponudila priložnost izenačenja, a je branilec San Antonia in najboljši strelec finala NBA zadel le prvi prosti met.

Tekma med Italijo in Poljsko, ki je odločala o napredovanju v drugi del tekmovalja, pa se je razpletla že v drugi četrtini. Recalcitjevi varovanci so se po sla-

Včerašnji izidi

Skupina A: Izrael - Srbija 87:83, Rusija - Grčija 61:53. Vrstni red: Rusija 6, Grčija 5, Izrael 4, Srbija 3.

Skupina B: Portugalska - Latvija 77:67, Hrvaška - Španija 85:84. Vrstni red: Španija, Latvija, Portugalska 4, Hrvaška 3.

Skupina C: Litva - Nemčija 84:80, Češka - Turčija 72:80. Vrstni red: Litva 6, Nemčija 5, Turčija 4, Češka 3.

Skupina D: Slovenija - Francija 67:66, Poljska - Italija 79:70. Vrstni red: Slovenija 6, Francija 5, Italija 4, Poljska 3.

Jutri in v soboto

Skupina E: jutri: Portugalska - Rusija (16.30), Hrvaška - Grčija (19.00), Izrael - Španija (21.30), v soboto, 9. 9.: Rusija - Hrvaška (16.30), Portugalska - Izrael (19.00), Grčija - Španija (21.30).

Skupina F: jutri: Italija - Litva (16.30), Francija - Nemčija (19.00), Turčija - Slovenija (21.30); v soboto, 9. 9.: Litva - Francija (16.30), Italija - Turčija (19.00), Nemčija - Slovenija (21.30).

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Primorski
dnevnik

KOŠARKA - Evropsko prvenstvo v Španiji

Italija in Slovenija še v isti skupini, a brez medsebojnega dvoboja

Italija je v odločilni tekmi premagala trdoživo Poljsko - Slovenija še brez poraza

»Azzurro« Denis Marconato pri metu na koš

ANSA

bi prvi četrtini, popolnoma razigrali in visoko povedli (28:39). Poljaki so se v drugem delu nekajkrat približali »azzurrom«, nikoli pa jih niso dohiteli. V zaključku pa so Italijani vendarle uveljavili izkušnje, tudi kakovost, in zaslužen zmagali.

Slovenija - Francija 67:66 (16:18, 31:39, 52:56)

SLOVENIJA: Dragič 2 (2:4), Nesterovič 12, Smodiš 15 (8:8), Slokar 4 (0:2), Jagodnik 12 (4:4), D. Lorbek 15 (4:5), E. Lorbek 7 (0:1).

FRANCIJA: Gomis 2, Sangare 2, Diawara 2, Parker 25 (10:14), Ferchaud 2, Pietrus 7 (2:2), Kirksay 4 (1:2), Diaw 6 (2:2), Turiaf 15 (5:8), Weis 1 (1:2).

PROSTI METI: Slovenija 18:24, Francija 21:30. **MET ZA 2T:** Slovenija 17:29, Francija 18:41. **MET ZA 3T:** Slovenija 5:13 (Jagodnik 2, D. Lorbek, E. Lorbek, Smodiš), Francija 3:13 (Pietrus, Kirksay, Parker). **SKOKI:** Slovenija 32 (27 + 5), Francija 27 (16 + 11). **ON:** Slovenija 21, Francija 21. **SODNIKI:** Voreadis (Grčija), Drabikovski (Ukrajina), Jovčić (Srbija). **DVORANA:** Centro de Tecnificacion, gledalcev 4000.

Italija - Poljska 79:70 (14:16, 41:35, 64:57)

ITALIJA: Belinelli 20 (5:6), Basile 12, Mancinelli 2, Soragna 2 (2:2), Marconato 2, Mordente 5, Bargnani 19 (4:7), Bulleri 10 (4:4), Di Bella 2 (2:2), Gigli 5.

POLJSKA: Pluta 15 (2:4), Skibniewski 3, Witka 9 (0:1), Dylewicz 6, Hyzy 8 (0:1), Wojcik 12 (1:2), Kitzinger 4, Frasniewicz 3 (1:2), Koszarek 10 (2:2).

PROSTI METI: Italija 17:21, Poljska 6:12. **MET ZA 2T:** Italija 13:29, Poljska 23:35. **MET ZA 3T:** Italija 12:21 (Basile 4, Belinelli 3, Bargnani 3, Mordente, Gigli), Poljska 6:22 (Pluta 3, Skibniewski, Witka, Wojcik). **SKOKI:** Italija 34 (28 + 6), Poljska 26 (22 + 4). **ON:** Italija 20, Poljska 21. **SODNIKI:** Radović (Hrvaška), Lefwerth (Švedska), Bulto (Španija). **DVORANA:** Centro de Tecnificacion, gledalcev 3000.

ŠPORT NA KOROŠKEM

Peter Wrolich ostal brez sponzorja!

GEROLSTEIN/CELOVEC - Loški kolesar-profesionalec Peter Paco Wrolich bo s koncem leta 2008 ostal brez sponzorja. Nemško proizvajalec mineralne vode Gerolsteiner je včeraj dokaj presenetljivo sporočil, da pogodbo s kolesarsko ekipo ne bo več podaljšal kar pomeni, da bo ekipa konec leta 2008 ostala brez sponzorja.

34-letni Wrolich, ki je letos že četrtič nastopil na Tour de France, je v prvi reakciji na odločitev podjetja Gerolsteiner dejal, da je prepričan, da bo ekipa ostala skupaj in da se bo našel nov sponzor. Ekipa Gerolsteiner da velja za eno najboljših ekip v kolesarskem circusu in ni bila vpletena v dopinske afeze v zadnjih letih. Kot razlog za izstop Gerolsteinerja iz sponzorstva je Wrolich menil, da pač kolesarstvo po škandalih v letošnjem letu oz. zadnjih letih ni na najboljšem glasu, nadalje je trg mineralne vode v Nemčiji nasičen, tako da si Gerolsteiner tudi preko sponzorstva pri kolesarstvu ne pričakuje več prihrankov pri prodaji.

Glede svojih osebnih načrtih pa je Wrolich menil, da ima sedaj leto dni časa za razmislek, ali bo po letu 2008 še nadaljeval kot aktiven kolesar ali si poiskal novo zaposlitev v drugi funkciji. Vsekakor hoče ostati v kolesarstvu.

SAK-u derbi s Pliberkom

CELOVEC Nogometaši Slovenskega atletskega kluba (SAK) so

v petem krogu nogometnega prvenstva 2007/2008 v regionalni ligi sredina (3. avstrijska liga) slavili četrto zmago. V drugem koroškem derbiju so varovanci trenerske trojke Lučič-Ogris-Velik v gosteh zasluzeno premagali novince SVG Pliberk z 1:0 (0:0). Zmagoviti gol je v 62. minuti dal Senad Tiganj, nekaj minut prej pa je Adilović zadel prečko. Po vnovični zmagi je SAK z 12 točkami drugi na 16-mestni lestvici. Vodi še naprej enajsterica iz Voecklabrucka s točko več. Kot znano, si je športno vodstvo SAK zastavilo za sezonski cilj podvig v drugo avstrijsko ligo.

V koroški ligi pa je moštvo iz Sel pred skoraj 1000 gledalcev v gosteh izgubilo derbi proti Atusu iz Borovelj z 1:2 in je s tremi točkami na predzadnjem mestu.

Postava SAK: Preschern; Neidhardt, Reichhold, Hutter; Huebler, Schoenherr, Kreutz (76. Sadjak), Jolič, Waldhauser (46. Dekič); Adilović (89. Aleksič), Tiganj.

Izidi ostalih tekem 5. kroga: FCK amaterji - SV Feldkirchen/Trg sledi, Allerheiligen - Gmunden 1:0, Grieskirchen - Wels 0:3, Sturm Gradec amaterji - SV St. Andrae/Šentandraž 2:0, Hartberg - Weiz 2:0, SV Spittal - St. Florian 1:0, Voecklabruck - GAK 2:2.

Lestvica po 5. krogu: Voeklabruck 13 (8:2), 2. Slovenski atletske klub (SAK) 12 (8:1), 3. Sturm Gradec amaterji 12 (10:4), 4. Allerheiligen 9, 5. Gmunden 8, 6. Šentandraž 8, 7. Trg 7/4, 8. Wels 7, 9. GAK 7, 10. Weiz 7, 11. St. Florian 6, 12. Hartberg 6, 13. SV Spittal 4, 14. FC Koroška amaterji 3/4, 15. Pliberk 1, 16. Grieskirchen 0. (I.L.)

US Open: Nadal že izpadel

NEW YORK - Za največje presečenje na zadnjem teniškem turnirju za veliki slam v sezoni je v New Yorku poskrbel Španec Ferrer, ki je v četrtem krogu v štirih nizih s 6:7 (3), 6:4, 7:6 (4) in 6:2 izločil rojaka in enega od favoritov za zmago Rafaela Nadala. Napredovali so še Španec Carlos Moya, Argentinec Juan Ignacio Chela in Srb Novak Djoković. V ženski konkurenci je bil odigran prvi četrtfinale, prva nosilka Justine Henin pa je v dveh nizih s 7:6 (3) in 6:1 ugnala osmopostavljeno domačo zvezdnico Sereno Williams.

Najboljša slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je končala nastope na zadnjem letošnjem turnirju za grand slam. V New Yorku se je, potem ko je med posameznicami prišla do drugega kroga, v konkurenci dvojic poslovila v četrtfinalu. Srebotnikova je v paru z Ai Sugijamo morala priznati premoč Nathalie Dechy in Dinari Safini.

SP v gimnastiki: Italijanke 4.

STUTTGART - Ameriške telovadke so bile v finalu ekip 40. svetovnega prvenstva v športni gimnastiki v dvoboju z branilkami naslova Kitajkami boljše in so tako osvojile naslov svetovnih prvakinj. Američanke (184,4 točke) so zbrale slabo točko več od kitajskih telovadk (183,45). Na tretjem mestu so tekmo končale dvakratne olimpijske prvakinja Romunke (178,1), ki so zaostale že za več kot pet točk. Italijanke (nastopajo tudi članice tržaškega društva Artistica 81 Federica Macri in Francesca Benolli), ki so si - tako kot moški - že zagotovile nastop na OI v Peking prihodnje leto, so osvojile 4. mesto.

Vuelta: peta etapa Freiru

MADRID - Španec Freire je zmagovalec pete etape kolesarske dirke po Španiji. Na 157 kilometrov dolgi preizkušnji od Cangas de Onisa do Reinose je v ciljnem sprintu ugnal Bennatija in Bettinija. V skupni razvrstitvi je vodstvo obdržal Rus Jefimkin. Edini slovenski udeleženec Vuelte Jani Brajkovič je v cilj prikolesaril z glavnino, skupno je na 45. mestu.

Dončič k Unionu Olimpiji

LJUBLJANA - Union Olimpija se je okrepila s slovenskim krilnim košarkarjem Sašom Dončičem (1974, 201 cm). Izkušeni košarkar k Zmajem prihaja iz domžalskega Heliosa. Union Olimpija in Dončič sta sklenila enoletno pogodbo.

Zenga k Dinamu iz Bukarešte

Nekdanji vratar Walter Zenga, ki je že treniral tudi beograjsko Crveno zvezdo, je novi trener romunskega nogometnega prvoligaša Dinama iz Bukarešte.

Italija boljša od Slovenije

BRATISLAVA - Slovenska vaterpolska reprezentanca je v okviru evropskih kvalifikacij za nastop na olimpijskih igrah v Pekingu na turnirju v Bratislavi z 8:10 izgubila proti favorizirani Italiji.

Cavanaugh za Aquile

American Dan Cavanaugh je podpisal dveletno pogodbo s hokejskim prvoligašem na ledu Aquile iz Tablje.

KAJAK, KANU - Mladinsko tekmovanje pri Solkanu

Pri športni prireditvi sodelovali tudi ZSŠDI, Šilec in Sabotin

Na Soči je proga merila približno 4 km - Nastopilo je 57 kajakašev in kanuistov

Progo so najboljši preveslali v času nekaj nad 16 minut

BORIS PRINČIČ

V Solkanu se je konec minulega tedna odvijalo tridnevno slovensko državno prvenstvo v raznih kajakaških in kanuističnih zvrsteh. Poleg preizkusov na prelepem vodnem poligonu pod vasjo, so v nedeljo pripravili tudi klasični spust od Solkana do plavajočega priveza pri Pevmi. Proga je merila kake štiri kilometre, z zavesljaji na svojih plovilih pa se je preizkusilo 57 kajakašev in kanuistov obeh spolov in različnih mladinskih starostnih kategorij. V kategorijah C1, C2 in K1 so nastopili člani u klubov Kajak kluba Soške elektrarne, KKK Ljubljana, KKK Tacen, KKK Razlag in KKK Nivo Celje. Progo so najboljši preveslali v času nekaj nad 16 minut. Startali pa so v enominutnih presledkih, kar je na vodi ustvarilo dolgo kolono plovil, ki se po svoji obliki precej razlikujejo od

klasičnih kajakov. Zaradi čezmejnosti prireditve, se je prireditelj tekmovanja Kajak klub Soške elektrarne obrnil za organizacijsko pomoč na ZSŠDI in KK Šilec iz Gorice, ki sta poskrbela za ustrezno dokumentacijo in ureditev ciljnega mesta, Kulturno društvo Sabotin iz Št mavra pa je nastajočim pri prihodu na cilj postreglo s čajem. Nekateri člani Šilca so s svojimi kajaki »patruljirali« po reki in skrbeli, da se je tekmovanje nemoteno odvijalo. Naj navedemo, da v jutranjih urah bilo na sporedu posamično tekmovanje v zgodnjih popoldanskih urah pa ekipno. Nagrajevanje se je nato odvijalo v kajakaškem centru v Solkanu, kjer sta zmagovalcem podelila medalje generalni sekretar Kajakaške zveze Slovenije Jaka Marušič in tajnik ZSŠDI Igor Tomasetig. (VIP)

ODBOJKA ZB Doberdob Sovodnje še pokrovitelj Soče

Zadružna banka Doberdob - Sovodnje bo tudi v novi sezoni glavni pokrovitelj moške članske odbojbarske ekipe Soče, je sporočil predsednik sovođenjskega društva Fabio Tomasi. Sovodenjska šesterka, ki je pred kratkim začela trenirati, bo tudi v sezoni 2007-08 nastopala v deželnem prvenstvu C lige.

BALINANJE

Nabrežina osvojila Memorial Širca-Ušaj

V soboto je na štirih igriščih (Nabrežina postaja, Devin, Samatorca in na Sokolovi rovnji) potekal mednarodni turnir v balinanju »Memorial Jožko Širca - Marij Ušaj«. Sodelovalo je 16 trojk, in sicer iz Slovenije (BK Ilirska Bistrica, Modri Val - Koper in BK Loška dolina - Stari trg pri Ložu), s Hrvaške (Bočarski klub Buje) in vse zamejske ekipe ter ekipe Portuale Bocce, Bocciofila Duinese in Sistiana. Po izenačenih tekmah so se v polfinalu uvrstile obe ekipe Sokola (A in B), ekipa Nabrežine in favorizirani Portuale. Najprej sta se pomerila Sokol B in Portuale, ki je slavil 13:3 in nato Sokol A ter Nabrežina. Tekma je bila zelo izenačena do 7:7, nato je ekipa Nabrežine-Aurisa povedla z 11:7 in nepričakovano izločila favorizirani Sokol. Za zaključni obračun je vladalo veliko zanimanje, ob robu igrišča na Sokolovi rovnji se je zbralo res lepo število navijačev in simpatizerjev obeh ekip. Vsi so pričakovali zmago Portualeja. Toda v končnici je bila ekipa Nabrežina-Aurisa bolj prisebna, dosegla 5 zaporednih točk in nepričakovano zmagala z 11:7 ter tako osvojila prestižni pokal za »Memorial Jožko Širca - Marij Ušaj«. Kot je povedal predsednik društva, sta se hotela društvo in balinarska sekcija z organizacijo memoriala spomniti prerano umrlih članov Jožkota Širca in Marija Ušaja, ki sta bila zgledna in neutrudljiva igralca. Bila sta velika prijatelja vseh domačinov in sta se bila tudi vedno pripravljena žrtvovati za razvoj in ugled balinarske sekcije ter častno zastopati društvo tudi izven dežele in države. S svojo vztrajnostjo, navdušenjem in resnostjo sta večkrat pripomogla k uspehom sekcije. »Jožko in Marij bi morala biti zgled novim in tudi starim balinarjem,« je zaključil predsednik Pertot Damian. Predsednik se je tudi zahvalil vsem nastopajočim ekipam za prisotnost in vsem tistim, ki so na kateri koli način pripomogli k uspešni in brezhibni izvedbi tega memoriala. Posebne nagrade so prejeli najboljši tolkač: Battain in najboljši blizalec: Leban. (pd)

PLANINSKI SVET

Potepanje po centralnih Alpah

Na teden velikega šmarna smo se trije člani SPDT odločili za potepanje po centralnih Alpah. V soboto 11. avgusta smo zgodaj zjutraj z osebnim avtomobilom odpotovali proti Courmayerju, znanem letovišču ob vznožju Mont Blanca. Tam smo se že isti dan z žičnico povzpeli do kočice Torino (3375 m), kjer smo prespali.

Naslednjega dne smo stopili na ledenik Glacier du Geant in se napotili proti 3792 m visoki gori Tour Rande. V zatrepu ledenika smo čez strmo ledeno pobočje dosegli zelo izpostavljen skalnat greben, ki zahteva plezanje do III. stopnje. Po njem smo ob krasnem vremenu dosegli vrh, s katerega se ponuja lep pogled na mogočno vzhodno steno najvišje gore v Alpah. Po krajšem postanku smo se po isti poti previdno spustili nazaj h koči.

Andrej Sossi, Tibor Drasič in Borut Bogatez na vrhu Breithorna

V ponedeljek je sledil povratak v Courmayer ter vožnja do Gressoneya, od koder smo v popoldanskih urah dosegli kočico Gniffetti (3647 m) v skupini Monte Rosa.

Naslednje jutro nas je presenetil snežni metež z meglo, vseeno pa smo se odločili da poskusimo doseči tehnično nezahtevno Punto Gniffetti (4554m). Gaz na ledeniku je bila dobro shojena, na poti z nami je bilo še veliko drugih navez, tako da kljub vremenu z orientacijo nismo imeli težav. Na višini približno 4300 m pa se je čudežno v trenutku razjasnilo. Na vrhu, na katerem stoji najvišja koča v Evropi (Capanna Regina Margherita) smo tako uživali v enkratnem razgledu. Mont Blanc, Gran Paradiso, Matterhorn, Doufurspitze in drugi alpski velikani so se kopali v soncu, globoko v dolini pa se je podila črna oblačnost. Uturjeni, a zadovoljni da nam je vzpel vzpon na tako visoko goro smo se vrnili h koči, naslednjega dne pa v dolino. Znova smo skočili v avto in se pozno zvečer privozili do Cervinie. Zaradi slabih vremenskih razmer smo naslednji dan izkoristili za počitek in regeneracijo.

Člani SPDG na vrhu Tofane

V petek, ko je spet posijalo sonce, smo se preko ledenika Plateau Rosa (tu je poleti možna smuka na urejenih smučiščih) povzpeli na 4165 m visoki Zahodni Breithorn. S sabo smo tokrat vzeli tudi smuči in z vrha nam je vzpela odlična smuka v dobrih snežnih razmerah. Smučanje v tako veličastnem okolju je res nekaj neopisljivega! Zgodaj popoldne smo že bili v dolini, pospravili vso opremo in se že isti dan odpeljali domačim krajem naproti.

Na Tofano po »ferati Lipella«

Cilj letošnjega planinskega izleta SPDG v Dolomite je bila 3225 metrov visoka Tofana di Rozes. Nanjo se je v nedeljo, 2. septembra podalo devet planincev in to po zelo zahtevni zavarovani plezalni poti Lipella, ki je v začetnem delu speljana skozi okrog 800 metrov dolgo kaverno iz prve svetovne vojne. Sicer je bilo celotno območje tega dela Dolomitov nad Cortino prizorišče težkih bojev.

Lepo vreme in dejstvo, da je bil to zadnji dopustniški konec tedna, sta najbrž prispevala k temu, da je bilo na vseh planinskih poteh, tudi težjih, veliko obiskovalcev.

Tudi na »ferati Lipella«, ki velja za eno težjih v Dolomitih, je bilo kar se da živo. Planinci so na pot stopili nekaj pred 9. uro, na vrhu pa so bili nekaj po 14. uri v kar sončnem vremenu, kar je omogočilo enkratni pogled na okoliške vrhove. Po primernem (in potrebnem) počitku so se z vrha spustili proti zaveščišču Giussani (2600 m), med Tofano di Rozes in Tofano di Mezzo ter nato po udobni mulatiji do izhodišča.

SPDT in SPDG vabita na pohod Bazoviški junaki

Tako kakor lani, se bodo goriški in tržaški planinci v nedeljo, 9. t.m. udeležili spominskega pohoda Bazoviški junaki. Pohod se bo začel ob 10. uri v Bazovici (zbirališče ob 9.30 pri kalu), zaključil pa na bazovski gmajni, pri obeležju ustrelnim junakom, kjer bo spominska slo-

vesnost. Udeleženci bodo prehodili zanimivo pot med Bazovico, Drago, nad Glinščico, do Peska in Gročane ter se nato povzpeli na Kokoš, kjer bo približno enourni postanek. Sledil bo sestop do prireditvenega prostora.

Društvo vabi člane in prijatelje k udeležbi. Prevoz z lastnimi sredstvi.

Planinsko srečanje pri koči pod Golico

V priredbi planinskega društva Jesenice bo v soboto, 15. septembra pri planinski koči pod Golico 36. srečanje slovenskih zamejskih društev. Uradni del bo ob 14. uri s krajšim kulturnim sporedom. Udeleženci se bodo pred tem lahko podali na vrh Golice (dobrih dvesto metrov više od kočice - približno tri četrt ure hoje) Dostop do kočice pod Golico je po planinski stezi, slabi dve uri od parkirišča. SPDG bo poskrbelo za avtobusni prevoz. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Za informacije in prijave: Vlado 0481-882079. Avtobusni izlet priredi tudi SPDT. Za vpisovanje in informacije pokličite na 040220155 (Livio).

Koledar 2008

Leto se je prevesilo v drugo polovico, oziroma zadnjo tretjino. Čas je za prednaročilo stenskega koledarja Planinske zveze Slovenije z motivi naših gor. Prednaročila: na sedežu društva, Verdijev Korzo 51 int. (odprt ob četrtkih med 19. in 20. uro) in pri odbornikih.

NOVOST NA TRGU - i30 napoveduje boj slavnjejšim tekmeccm

I kot inspiracija in inteligenca Nova imena za hyundaije

Izbiramo lahko med dvema bencinskima in dvema dizelskima motorjema - Zanimive cene

Hyundai je pred kratkim predstavil svoj nov model i30. Petvrtna kombi limuzina išče srečo v golfovem razredu, kjer sicer že dominirajo ugledne zahodnoevropske in japonske znamke, pa tudi Korejcev ni kar za spregledat, če samo pomislimo na Chevroletov lacetti in na Kiin cee'd. Popolnoma na novo zasnovano vozilo je delo evropskega razvojnega centra, izdelujejo ga na Češkem, torej je namenjeno evropskemu kupcu. Hyundai bodo poslej imenovani z i-jem in številko. Naslednik atosa bo na primer i10 in bo prišel k nam najbrž prihodnje leto.

Pogled na i30 z boka nas spomni na Kiin model cee'd, s katerim sta si v tesnem sorodstvu. Najbrž pri tem igra svojo vlogo dejstvo, da je Hyundai pod svoje okrilje pospravil Kio. Zato pa i30 nikakor ni kopija česarkoli. Njegovo zaobljeno osnovno linijo ostrita dva navzven obrnjena bočna robova, ki se raztezata preko vrat. Kot pri vseh novih avtih so se tudi to pot oblikovalci na veliko posvetili dizajnu prednjih in velikosti zadnjih luči. Svetla in prostorna notranjost v marsičem spominja na cee'da, merilniki pa so bolj športno. Novi hyundai bo samo petvrtnik, trivratnik ni predviden, zato pa že pripravljajo kombi.

Paleta motorjev tvorijo po dva bencinska in dizelska motorja. Bencinska CVVT 1.4 in 1.6 s spremenljivim krmiljenim sesalnih ventilov zmoreta 109 in 122 KM, šibkejši potegne do 187, močnejši pa do 192 km/h. 1,6-litrski CRDi pa je na voljo z 90 oziroma s 115 KM. Pri padajoče končne hitrosti znašajo 172, oziroma 188 km/h. Bencinska motorja prenašata moč na prednji kolesi preko 5-stopenjskega ročnega menjalnika, na izbiro pa je 4-stopenjska avtomatika. Šibkejši 1,6-litrski dizel je na voljo samo s 5-stopenjskim ročnim menjalnikom, ponudba močnejšega 1,6 CRDi je dopolnjena s 4-stopenjskim samodejnim.

Vgrajeni elementi pasivne varnosti niso odvisni od stopnje opreme. Ponudba vsebuje čelni in stranski varnostni blazini ter varnostni zavesi. Prednja vzglavnika nudita aktivno zaščito pri trkih od zadaj, varnemu prevozu otrok so namenjena isofix sidrišča zadaj. Tudi ABS z elektronsko porazdelitvijo zavorne sile spada pod osnovno opremo, druga stopnja dodaja prednji meglenki, tretja stopnja opreme nudi sistem za nadzor tlaka v pnevmatikah, zadnja, četrta stopnja pa dodaja ESP in dežni senzor z odmrzovalnikom brisalcev.

Vse tri stopnje opreme nudijo električni pomik zunanjih ogledal, poleg tega so tu še klimatska naprava, radio s CD in mp3 predvajalnikom (upravljanje na volanu) ter USB in iPod priključkom. Predal pred sovoznikom je hlajen, pomik prednjih stekel je električen, daljinskemu zaklepanju je dodana alarmna naprava. Električni servo volan je pomikčen po višini, enako tudi voznikov sedež. Active je oprema, ki vključuje samodejno klimatsko napravo, električni pomik ogrevanih ogledal, električni pomik stekel zadaj, volanski obroč je nastavljen tudi po osi, med prednjima sedežema je naslon za roko... Dynamic je bogatejši za nekaj usnja na sedežih, usnjena sta tudi volan in prestavna ročica, ogledali sta električno poklopni, pnevmatike 205/55 R16 pa so nameščene na lita platišča.

Cene so kot vedno pri Hyundaiju še kar zanimive: vstopni bencinski model velja 14.690 evrov, najdražji model, i30 1.6 CRDi VGT 115 KM pa 20.690 evrov.

STRAN PRIPRAVIL
IVAN FISCHER

Hyundai i30 sodi v dokaj obljudeni srednji razred

NISSAN - Konkreten prispevek k večji varnosti v prometu

Borba proti alkoholizmu

Preventivni sistemi, ki onemogočajo vožnjo pod vplivom alkohola - Senzorji za zaznavanje alkoholnih vonjav v prestavni ročici in sprednjih sedežih

Vsak dan slišimo o nesrečah, ki ga povzročajo čezmerno uživanje alkohola. Kljub še kar strogim kaznim se ta pojav iz leta v leto stopnjuje. Marsikatera avtomobilista hiša se je že lotila tega problema, Nissan pa je predstavil nov konceptni avtomobil, s številnimi preventiv-

nimi sistemi, ki onemogočajo vožnjo pod vplivom alkohola. Vgrajene tehnologije so razvite z namenom, da zaznajo voznikovo stanje in v primeru alkoholiziranosti preprečijo vožnjo.

Visoko občutljiv senzor za zaznavanje alkoholnih vonjav je vgrajen v gla-

vo prestavne ročice. Na podlagi sprejemanja podatkov z voznikove dlani sistem, ob prekoračitvi določene vrednosti, še pred začetkom vožnje zaklene menjalnik, onemogoči vžig in preko navigacijskega sistema odda zvočno opozorilo o vinjenem stanju. Dodatna senzorja za alkohol-

ne vonjave sta vgrajena v voznikov in sovoznikov sedež. Na podlagi zaznavanja alkohola v zraku sistem odda zvočno in pisno opozorilo preko navigacijskega sistema.

Med merilniki nameščena kamera analizira voznikov obraz in ugotavlja stanje zavedanja. Na podlagi spremljanja oči sistem zazna utrujenost ali alkoholizirano stanje voznika. Ponovno se vklopi zvočno in pisno opozorilo na navigacijskem sistemu. Za takojšnje povečanje voznikove pozornosti pa poskrbi tudi samodejno zategovanje varnostnih pasov.

Z nadziranjem sloga vožnje (recimo neželene menjave voznega pasu) lahko sistem zazna, da voznik ni pozoren na vožnjo, oziroma ni sposoben, da bi vozil. Tudi v primeru takšne ugotovitve se vklopi slišno in pisno opozorilo. Za predramljene, oziroma povečanje pozornosti voznika, pa ponovno poskrbi zategovanje varnostnega pasu.

GOSPODARSKA
VOZILA

Guštin snc
SERVICE PARTNER

OBRтна CONA "ZGONIK" - Ul. Proseška Postaja, 29/a - Tel. 040.225343 | e-mail: assistenza@gustin.autogerma.it

NUDIMO VAM PREGLED:

- Kontrola klime in filtra
- Splošna kontrola vozila
- BREZPLAČNO Vam opravimo ozonsko sanifikacijo avtomobila

Nad Balkanskim polotokom je ciklonsko območje, ki bo prehodno preusmerjalo proti nam v višinah od severovzhoda bolj vlažen zrak. Jutri se bo pomaknilo proti vzhodu, proti nam bo začel pritekati bolj suh severovzhodni zrak.

Nad Balkanom je višinsko jedro hladnega in vlažnega zraka, ki bo vplivalo na vreme pri nas. Ob severnih vetrovih se bo nad našimi kraji zadrževal hladen in vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.32 in zatone ob 19.34.
Dolžina dneva 13.02.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 00.00 in zatone ob 17.17.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.10 najvišje -44 cm, ob 9.08 najnižje 26 cm, 14.18 najvišje -4 cm, ob 19.38 najnižje 31 cm.
Jutri: ob 24.20 najvišje -54 cm, ob 9.31 najnižje 36 cm, 15.00 najvišje -13 cm, ob 20.27 najnižje 36 cm.

BIOPROGNOZA
Vremensko občutljivi ljudje bodo še imeli z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 21,8 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m12 2000 m2
1000 m9 2500 m-1
1500 m4 2864 m-3

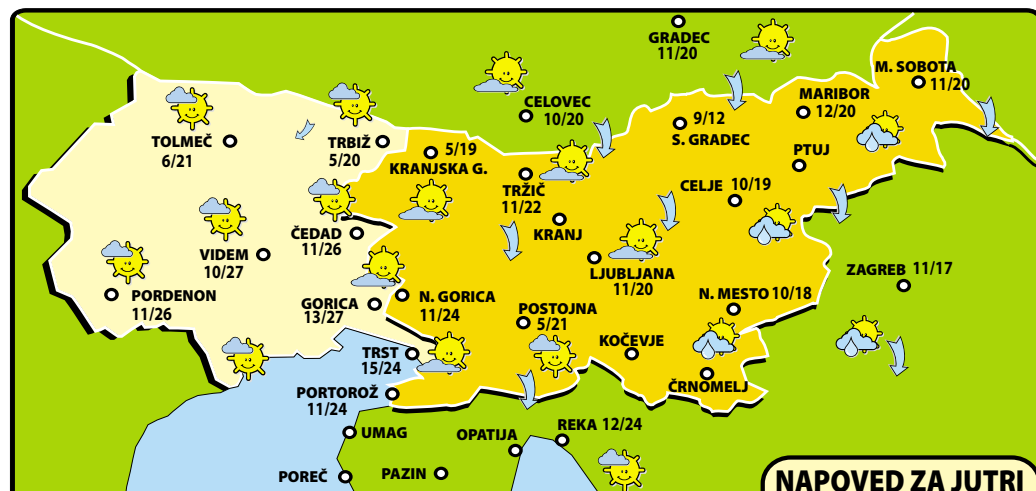
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 5 in v gorah 6.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Oblačno bo do pretežno oblačno z možnostjo občasnih šibkih padavin, ki bodo verjetnejše v gorah. V visokogorju bo pihal močan severovzhodni veter. Dnevne temperature bodo še razmeroma nizke.

Na Primorskem bo zmerno oblačno in povečini brez padavin. Drugod bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Več dežja bo v vzhodni Sloveniji. Meja sneženja bo ponoči in jutraj na nadmorski višini okoli 1300 metrov. Pihal bo okrepljen severni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 12, najvišje dnevne od 10 do 14, na Primorskem do 19 stopinj C.

Povečini bo pretežno jasno ali zmerno oblačno. V vzhodnih predelih bo jutraj lahko nekaj več oblačnosti. V gorah in v nižinah bo nekoliko topleje. Pihali bodo šibki krajevni vetrovi, v visokogorju okrepljen severovzhodnik.

Jutri bo v zahodni Sloveniji precej jasno, drugod bo sprva še pretežno oblačno. Dež bo jutraj ponehal tudi v vzhodni Sloveniji. Čez dan se bo delno razjasnilo. Pihal bo severni veter. V soboto bo sončno, v vzhodni Sloveniji občasno še pretežno oblačno. Veter bo oslabil.

 HURGADA 9.9., 16.9. 375€ Hotel 4* 7 dni, polpenzion, letalo iz LJU	DJERBA 10.9. 329€ Hotel 4* 7 dni, polpenzion, letalo iz LJU	KENIJA 14.9., 28.9. 877€ Hotel 4* 14 dni, polni penzion, letalo z Dunaja	KARIBI 26.10. 1695€ Križarjenje Hotel 4* 10 dni po programu, letalo iz LJU	NOVA GORICA Kidričeva 20 tel: +386 5 333 42 43	SEŽANA Partizanska 37a tel: +386 5 734 14 10	KOPER Pristaniška 2 tel: +386 5 627 84 10
---	--	---	--	---	---	--

LastMinuteCenter ILIRIKA TURIZEM d.o.o. - Ljubljana, Slovenska cesta 51 in 27 - Telefon: 01/234 88 88, 244 55 55 www.lastminutecenter.si

EU - Namestila ga je Slovenska turistična organizacija

Na bruseljskem letališču velik oglasni plakat vabi v Slovenijo

BRUSELJ - »99 minut stran, za vedno v spominu« je slogan gigantskega oglasnega plakata Slovenije, ki bo leto dni na bruseljskem letališču Zaventem opozarjal na Slovenijo kot privlačno turistično destinacijo. Plakat je namestila Slovenska turistična organizacija (STO) nekaj mesecev pred začetkom slovenskega predsedovanja EU, z njim pa želi izkoristiti »odlično priložnost za povečanje prepoznavnosti Slovenije v samem središču

odločevalskih procesov«, so sporočili v Slovenskem turističnem uradu v Bruslju. Plakat je nameščen na zunanji strani letališča Zaventem, natančneje ob vstopu v odhodni terminal. Na njem je dobera prepoznavna podoba Blejskega jezera s sporočilom »99 minut stran, za vedno v spominu« v angleškem jeziku. Plakat tako opozarja, da je Slovenija od Bruslja oddaljena le slabi dve uri poleta, a ostane v spominu za zmeraj.

V STO zagotavljajo, da je lokacija oglaševanja na bruseljskem letališču »strateško izbrana in vsekakor prestižna«, po podatkih letaliških oblasti pa bo plakat v letu dni videlo najmanj 20 milijonov ljudi, je sporočil Slovenski turistični urad v Bruslju. Poleg sporočila, da Slovenija ponuja številna doživetja, je tudi prvič uporabljen slogan »I feel Slovenia«, kar nakazuje na prisrčnost in čutnost destinacije. (STA)

ZDA - Postavil je številne rekorde

Več dni pogrešajo bogatega pustolovca Stevea Fossetta

LAS VEGAS - V ZDA od torka reševalci iščejo pogrešanega ameriškega pustolovca, 63-letnega Stevea Fossetta, ki se po vzletu s svojim enomotornim letalom v ponedeljek jutraj v Nevadi še ni oglašil. Fossett, ki je dosegel številne hitrostne, višinske in daljinske rekorde, se je odpravil iskat primeren teren v puščavi Nevade, kjer je želel popraviti svetovni hitrostni rekord. Fossett je v ponedeljek jutraj vzletel z zasebnega letališča na ranču hotelskega magnata Barrona Hiltona v Nevadi in se po tem ni več ni oglašil nikomur. Njegovo letalo je opremljeno z radijsko zvezo, vendar doslej ni bilo slišati ničesar. Iščejo ga z letali in helikopterji ter na tleh. (STA)

RUSIJA - Splezal je na Stolp federacij

Francoskega »Spidermana« v Moskvi pripravili in izpustili

MOSKVA - Francoskega »Spidermana« Alaina Roberta so v torek v Moskvi pripravili, potem ko je splezal na 242 metrov visok Stolp federacij, eno najvišjih poslopij v Evropi. »Kralja urbanega plezanja« je policija prišla na vrhu stolpa, ki ima 62 nadstropij, potem ko je nanj brez navedbe splezal v 30 minutah. Robert je ruska policija kmalu tudi izpustila, takoj ko so preverili njegovo identiteto.

Robert je v preteklosti že preplezal številne nebotičnike v svetovnih metropolah, že večkrat pa so ga tudi aretirali. Iz Kitajske so ga junija izgnali, ker je nelegalno splezal na eno najvišjih stolpnic na svetu, stolpnico Jinmao v Šanghaju, ki je visoka več kot 420 metrov.